

PROTOKÓŁ Nr 24-8/2020

z posiedzenia Komisji Zrównoważonego Rozwoju Rady Miasta Gdańska w VIII Kadencji Rady Miasta Gdańska, które odbyło się 22 września 2020 roku, rozpoczęło się o godz.16:00 - posiedzenie zdalne w aplikacji Microsoft **TEAMS**

Posiedzeniu przewodniczyła Radna Anna Gołędzinowska - Przewodnicząca Komisji Zrównoważonego Rozwoju Rady Miasta Gdańska.

Powitała gości posiedzenia, osoby referujące oraz Radnych. Na początek, zgodnie z trybem zdalnym sprawdziła obecność członków Komisji:

Lp.	Nazwisko i imię	Stanowisko	Początek obrad
1.	Gołędzinowska Anna	Przewodnicząca	Obecna
2.	Jaroszewicz Waldemar	Wiceprzewodniczący	Obecna
3.	Błaszczyk Kamila	Członek Komisji	Obecny
4.	Czerniewska Katarzyna	Członek Komisji	Obecna
5.	Skarbek Mateusz	Członek Komisji	Obecny
6.	Majewski Przemysław	Członek Komisji	Obecny
7.	Śpiewak-Dowbór Cezary	Członek Komisji	Obecny

Na stan siedmiu (7) członków Komisji, w posiedzeniu uczestniczyło siedmiu (7), czyli było quorum do podejmowania prawomocnych opinii, wniosków i innych stanowisk. Listy obecności stanowią załącznik nr 1, załącznik nr 2 do protokołu.

Po stwierdzeniu quorum, otworzyła 24 posiedzenie, poinformowała, że porządek obrad został dostarczony radnym w terminie regulaminowym. Porządek stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

Ponieważ nie było żadnych spraw do wniesienia poddała pod głosowanie przyjęcie następującego porządku obrad Komisji:

1. Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju elektromobilności w Gdańsku do roku 2035” - Druk nr 707.

Przedstawia: Pan Piotr Kryszewski, Dyrektor Wydziału Gospodarki Komunalnej, Pan Łukasz Kłós - Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

2. Stan wdrażania Planu adaptacji do zmian klimatu Miasta Gdańska.

Przedstawia: Pan Maciej Lorek Dyrektor Wydziału Środowiska, Pan Tomasz Hoppe - Przedstawiciel Wydziału Środowiska, Pan Marcin Dawidowski - Dyrektor Wydziału Projektów Inwestycyjnych, Pan Ryszard Gajewski - Prezes Zarządu, Gdańskie Wody Sp. z o.o.

3. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gdańska - stan wdrażania.

Przedstawia: Pani Ewa Kusio - Przedstawiciel Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni

Głosowanie: Przyjęcie porządku obrad Komisji

Lp.	Nazwisko i imię	Głosowanie „Za”	Głosowanie „Przeciw”	Głosowanie „Wstrzymał/a się”
1.	Gołędzinowska Anna	Za	X	X
2.	Jaroszewicz Waldemar	Za	X	X
3.	Błaszczak Kamila	Za	X	X
4.	Czerniewska Katarzyna	Za	X	X
5.	Skarbek Mateusz	Za	X	X
6.	Majewski Przemysław	Za	X	X
7.	Śpiewak-Dowbór Cezary	Za	X	X

PUNKT - 1

Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju elektromobilności w Gdańsku do roku 2035” - Druk nr 707.
Przedstawia: Pan Piotr Kryszewski, Dyrektor Wydziału Gospodarki Komunalnej, Pan Łukasz Kłos - Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

Oryginał projektu uchwały znajduje się w protokole z sesji Rady Miasta Gdańska z 24 września 2020 r. - sprawa BRMG.0006.240.2020.

Pan Łukasz Kłos - Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

Dzień dobry Państwu.

Pozwolę sobie przedstawić prezentację, myślę, że to będzie najłatwiejsza forma, aby dowiedzieć się więcej o tym dokumencie, który przygotowaliśmy.

Krótką geneza. Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych mówi o tym jak miasta powinny przygotowywać się do wprowadzania i wdrażania zasad elektromobilności oraz zasad opartych na paliwach alternatywnych. W związku z tym Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ogłosił konkurs.

GENEZA

- Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych.
- Konkurs na dofinansowanie opracowania strategii rozwoju elektromobilności organizowany przez NFOŚiGW.
- Laureatem m.in. Gmina Miasta Gdańska.
> Struktura dokumentu wynika z rekomendacji NFOŚiGW.
- Uzupełnienie Strategii Rozwoju Gdańska do roku 2030 oraz Programu Operacyjnego Mobilność i Transport.

Miasto Gdańsk oczywiście przystąpiło do tego konkursu. Udało nam się zwyciężyć i dostaliśmy w zamian dofinansowanie na wykonanie strategii elektromobilności. Struktura dokumentu wygląda tak jak wygląda, ponieważ takie były rekomendacje NFOŚiGW, zatem musieliśmy się do tego ustosunkować.

Co jest istotne w tym dokumencie? Niestety ustawa nie przewiduje rozwiązań dla, np. rowerów elektrycznych, ale postanowiliśmy w dokumencie strategicznym uzupełnić strategię rozwoju Gdańska do roku 2030 oraz program operacyjny „Mobilność i Transport” dzięki czemu te elementy również znalazły się w dokumencie. Strategia jest komplementarna, nie wyklucza innych pozostałych dokumentów.

Podstawowe obowiązki gminy jakie musimy spełnić:

OBOWIĄZKI GMINY

- **210 ogólnodostępnych punktów ładowania pojazdów elektrycznych**
- ~~do 31 grudnia 2020 r.~~ 31 marca 2021 r.
- **2 punkty tankowania CNG** - do 31 grudnia 2020 r.,
- **Flota pojazdów jednostek samorządu terytorialnego**
(>50 000 mieszkańców)
10% eV - od 1 stycznia 2022 r.
30% ev - od 1 stycznia 2025 r.
- **Autobusy zeroemisyjne:**
5% - od 1 stycznia 2021 r.
10% - od 1 stycznia 2023 r.
20% - od 1 stycznia 2025 r.
- **zadania publiczne poza PTZ wykonywane przez podmiot,**
który we flocie wykorzystywanej do realizacji zadania ma:
10% eV od 1 stycznia 2022 r.
30% eV od 1 stycznia 2025 r.

www.gdansk.pl

Utworzenie na jej obszarze 210 ogólnodostępnych punktów ładowania pojazdów elektrycznych. Z tego tytułu też jest autopoprawka, ponieważ postanowiliśmy lokalizacje załączyć do tej strategii. Lokalizacje, które Rada Miasta Gdańska przyjęła na ostatniej sesji (27 sierpnia 2020).

Dwa punkty ładowania i tankowania stacji gazem CNG powinny zostać utworzone w Gdańsku do 31 grudnia 2020 roku. Rada Miasta Gdańska również w tym zakresie przekazała działkę dla Polskiej Spółki Gazownictwa, która niestety przez zmiany kadrowe i zmiany organizacyjne do dzisiaj jeszcze z gminą nie podpisała umowy na przejęcie tej działki. Zatem podejrzewam, że wybudowanie tej stacji w terminie nie będzie możliwe. W tym wypadku nie jest oczywiście winna gmina, ponieważ to Spółka Gazownictwa jest narodowym operatorem, jeżeli chodzi o tego typu działania.

Flota pojazdów jednostek samorządu terytorialnego - jesteśmy zobligowani, żeby 10% stanowiły pojazdy elektryczne do roku 2022, a 30% takich pojazdów powinniśmy mieć w swoich zasobach - do 2025 roku.

Kolejna ważna kwestia, to autobusy zeroemisyjne. Tutaj sytuacja wygląda nieco inaczej, ponieważ kluczowym dokumentem, jeżeli chodzi o wdrażanie floty zeroemisyjnej jest analiza kosztów i korzyści, którą przygotowuje Zarząd Transportu Miejskiego w 2021 roku. Na tej podstawie, jeżeli opłacalne jest wprowadzanie floty zeroemisyjnej, podejmowane są decyzje odnośnie zmiany taboru w tym kierunku.

Cele strategiczne, jakie zostały określone w tym dokumencie.

CELE STRATEGICZNE

- Zmiana w modalnym podziale zadań transportowych - odejście od samochodów prywatnych na rzecz aktywnych form mobilności oraz transportu publicznego
- Redukcja negatywnego oddziaływania transportu na ludzi, zdrowie i środowisko

PODSUMOWANIE I DIAGNOZA STANU OBECNEGO
W TYM ZIDENTYFIKOWANIE PROBLEMU
I POTRZEBY SEKTORA KOMUNIKACYJNEGO

OBSZAR I
mobilność mechaniczną
dotyczy z wykorzystaniem
niezawodnych środków
transportu

OBSZAR II
infrastruktura pętli
akumulacyjnych

OBSZAR III
systemy publiczne
Gminy poza PTZ

OBSZAR IV
usługi w zakresie
publicznego transportu
miejscowego

www.gdansk.pl

Jest to przede wszystkim zmiana w modalnym podziale zadań transportowych. Chodzi nam przede wszystkim o odejście od samochodów na rzecz aktywnych form mobilności i transportu publicznego. I drugim celem strategicznym jest redukcja negatywnego oddziaływania transportu na ludzi, zdrowie i środowisko. W tych dwóch celach strategicznych zostały zidentyfikowane cztery główne obszary. O obszarach powiem za chwilę

Jeden slajd, co udało już się zrealizować w Gdańsku:

ELEKTROMOBILNOŚĆ W GDAŃSKU

- Realizacja projektów europejskich:
 - ✓ BSR Electric (promocja rowerów wspomaganych elektrycznie, analiza potencjału połączenia promowego przy użyciu jednostki napędzanej energią elektryczną),
 - ✓ Sohjoa Baltic (prezentacja autonomicznego elektrycznego busa na trasie pokazowej),
 - ✓ MEVO - najnowocześniejszy w Polsce rower publiczny (wszystkie rowery wspomagane elektrycznie),
- GAIT w Kłastrze technologii wodorowych i czystych technologii węglowych,
- Analiza Kosztów i Korzyści związanych z wykorzystaniem przy świadczeniu usług komunikacji miejskiej autobusów zeroemisyjnych (2018 r. kolejna w 2021 r.),
- zespół ds. Opracowania i wdrożenia strategii rozwoju elektromobilności,
- 4,8% pojazdów elektrycznych we flocie własnej jednostki samorządu terytorialnego,
- darmowe parkowanie w SPP dla właścicieli samochodów elektrycznych.

www.gdansk.pl

Projekt BSR Elektrik, projekt Sohjoa Baltic - to był kluczowy projekt ze względu na to, że byliśmy liderem w Polsce, jako pierwsi wdrożyliśmy testy autonomicznego busa, który kursował w kierunku ZOO. Też jako pierwsi wdrożyliśmy rower MEVO,

którego kontynuacja przewidziana jest na rok przyszły. Ponadto spółka Gdańskie Autobusy i Tramwaje działa aktywnie wraz z pracownikami Wydziału Gospodarki Komunalnej wraz z przedstawicielami LOTOS-u w Kłastrze technologii wodorowych i czystych technologii węglowych, to jest istotne. Tak jak mówiłem analiza kosztów i korzyści będzie sporządzona w przyszłym roku oraz zespół ds. Opracowania i wdrażania strategii rozwoju elektromobilności ma też wpływ na rozwój polityki w tym zakresie w naszym mieście. Na chwilę obecną 4,8% pojazdów elektrycznych w swoich zasobach mają gdańskie jednostki. Jako istotny czynnik mający wpływ na rozwój elektromobilności i korzystania z samochodów elektrycznych jest w tej chwili możliwość darmowego parkowania dla właścicieli tychże pojazdów.

Tak jak mówiłem, teraz wracamy do głównych obszarów, jeśli chodzi o strategię.

Obszar I, czyli mobilność mieszkańców Gdańska z wykorzystaniem indywidualnych środków transportu. W tym obszarze najważniejsze działania to są przede wszystkim:

- Reaktywacja i rozbudowa roweru metropolitalnego, na który jest naprawdę duże zapotrzebowanie.
- Modernizacja tras rowerowych, która cały czas ma miejsce i będzie miała miejsce, ponieważ niebawem ruszamy z następnym ważnym programem, programem poprawy bezpieczeństwa przy szkołach, więc na początku zaczniemy mocno dbać o okolice szkół i iść w tym kierunku, żeby tych wypadków na drogach było jak najmniej, a to się przekłada na to, że użytkownicy będą chętniej korzystali z transportu.
- Przeciwdziałanie skutkom pandemii wirusowych. Tutaj mowa o tego typu zadaniach jak powiększanie przestrzeni dla pieszych oraz umożliwiania i polepszanie warunków ruchu dla transportu takiego jak np. rower oraz dają możliwość rozbudowy tras rowerowych.

- Integracja biletowo taryfowa w obszarze metropolitalnym tj. wspólny bilet, również jest ważnym celem strategicznym.

- Kwestie związane z hulajnogami, czyli urządzenia transportu osobistego. Na chwilę obecną trwają negocjacje z operatorami w kwestii ustawiania tych hulajnóg, niebawem na terenie miasta zobaczymy 200 takich parkingów, gdzie użytkownicy i operatorzy winni te hulajnogi ustawiać. Myślę, że jeszcze dzisiaj komunikat w tym zakresie zostanie wypuszczony.
- System wynajmu samochodów i skuterów elektrycznych. Wiadomo współdzielenie indywidualnego środka transportu również jest istotne dla ograniczenia emisji spalin i ograniczenia używania samochodów prywatnych. Stymulowanie systemu wynajmu samochodów i hulajnóg.
- O przywilejach parkingowych posiadaczy eV już mówiłem.
- Zwiększenie prędkości komunikacyjnej autobusów i tramwajów, czyli jak najszybsza komunikacja.
- Strefa czystego transportu. Kolejny ważny punkt, który tak na dobrą sprawę dopiero będzie analizowany. Będziemy myśleć o tym jak ewentualnie taką strefę wprowadzić, gdzie i jakie zasady jej funkcjonowania określić. Jednakże będzie to kluczowe zadanie i na pewno będzie jeszcze wiele analiz, spotkań i rozmów na temat zasad funkcjonowania i zasięgu tej strefy.
- Promocja mobilności aktywnej transportu zeroemisyjnego, to są m.in. takie kampanie jak kampania „Gdańsk kilometry dla Gdańska”, która teraz właśnie trwa.

Obszar II - Infrastruktura paliw alternatywnych

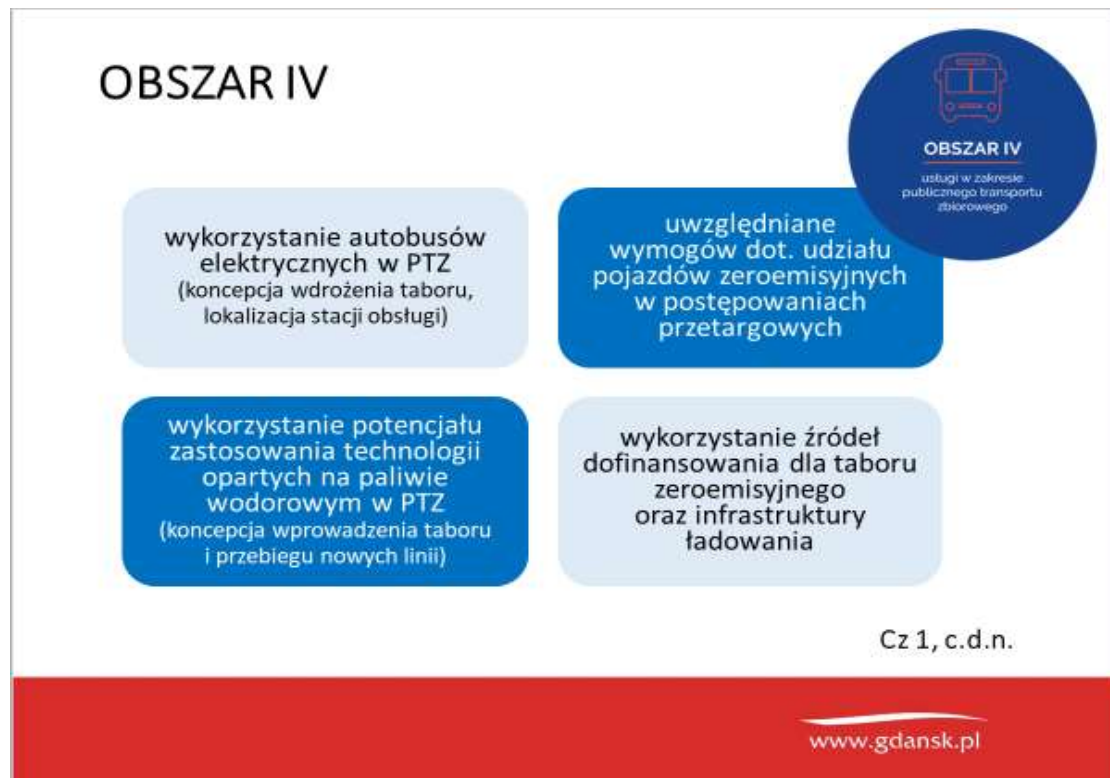
- Rozbudowa sieci ogólnodostępnych punktów ładowania pojazdów elektrycznych. Tutaj Energa za chwilę wspólnie z nami będzie podpisywała stosowne umowy. Obecnie trwa wypracowanie procedur dzierżawy gruntów gminnych na potrzeby budowy tych stacji.
- Budowa Stacji tankowania gazu ziemnego CNG, o tym już wcześniej wspominałem
- Cały czas liczymy na to, że uda nam się pozyskać fundusze zewnętrzne na budowanie miejskiej stacji paliw alternatywnych. Chcielibyśmy, aby w Gdańsku

funkcjonowała stacja paliw alternatywnych, czyli stacja LPG, CNG, stacja, gdzie dałoby się wymieniać ogniwa wodorowe i były ładowarki dla samochodów elektrycznych. Do końca marca miejmy nadzieję, że zostanie w Gdańsku zbudowanych tych 210 punktów.

Obszar III Zadania publiczne gminy poza transportem zbiorowym

- Zwiększenie udziału pojazdów elektrycznych lub zasilanych gazem ziemnym w realizacji zadań publicznych poza transportem zbiorowym.
- Promocja mobilności aktywnej i zeroemisyjnego transportu. Tak samo jak w poprzednim obszarze.
- Zwiększone wykorzystania rowerów elektrycznych, w tym rowerów cargo w realizacji zadań. W tym zakresie rozważana jest możliwość np. wprowadzenia w przypadku podróży na małym i średnim dystansie, który mam nadzieję na MEVO niebawem będzie ogłoszony, też zapisy o tym, żeby część rowerów była rowerami cargo. Liczymy również na to, że w następnej perspektywie finansowej Unii Europejskiej znajdziemy szansę na pozyskanie środków na pilotaże w tym zakresie. Referat Mobilności Aktywnej ma doświadczenie, mam nadzieję, że uda nam się jakieś pilotażowe projekty z rowerami cargo w Gdańsku wdrożyć i uruchomić, chociażby w Śródmieściu Gdańska.
- Oczywiście też cały czas trwa poszukiwanie możliwości dofinansowania floty zeroemisyjnej. W tym wypadku też cieszymy się, że np. nasze jednostki, takie jak Straż Miejska, w której został uruchomiony niedawno eko-patrol. Działa w takiej formie, że korzysta z samochodów elektrycznych, dzięki temu ten wymóg jest już spełniony, jeśli chodzi o 10% we własnej flocie.

Tutaj mamy przede wszystkim takie cele jak:

- Wykorzystanie autobusów elektrycznych w PTZ, elektryczne autobusy albo autobusy wodorowe. To są dwa podejścia, jeżeli chodzi o kwestie związane z elektromobilnością. Na chwilę obecną technologia wodorowa ma ten minus, że jest niestety niedostępna jeszcze w Trójmieście na taką skalę, aby można było z niej w pełni korzystać, ale działania m.in. Lotosu i GAI T mają służyć ku temu, żeby paliwo wodorowe było możliwe do wykorzystania, i też to będzie miało olbrzymi wpływ na to w którą stronę w późniejszym czasie pójdzie rozwój komunikacji miejskiej. Na chwilę obecną paliwo wodorowe nie jest osiągalne w takim zakresie, żeby można było realizować zadania z zakresu transportu publicznego.
- Uwzględnienie wymogów dotyczących udziału pojazdów zeroemisyjnych w postępowaniach przetargowych. Tutaj jest praca nad dokumentacją i nad możliwością tego, żeby zapisy odpowiednie się w przetargach znalazły.
- Wykorzystanie źródeł dofinansowania taboru zeroemisyjnego oraz infrastruktury ładowania. O tym już mówiłem, że to jest współpraca głównie z operatorami, takim jak ENERGA, jak Polska Spółka Gazownictwa.
- Zwiększenie możliwości bezobsługowej sprzedaży biletów. Tutaj jest wspieranie różnego rodzaju aplikacji. Tu jest kwestia wspólnego biletu. Tutaj jest możliwość budowy tych wszystkich automatów, które są lepszym rozwiązaniem niż bilety tradycyjne.
- Monitoring i poprawa jakości przystanków. Tutaj zakładamy prace nad tzw. dobrym wzorowym przystankiem, który powinien być bezpieczny, który nie powinien posiadać barier, zwłaszcza dla osób z niepełnosprawnościami albo seniorów i powinien być wizytówką komunikacji miejskiej, która to będzie miała pozytywny wpływ dla użytkowników i będzie skłaniała do korzystania przez mieszkańców właśnie z transportu publicznego.

OBSZAR IV

zwiększenie możliwości bezobsługowej sprzedaży biletów

wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród użytkowników TP,

monitoring i poprawa jakości przystanków

likwidacja barier komunikacyjnych dla osób z niepełnosprawnością i seniorów

autonomiczny transport publiczny pierwszej i ostatniej mili

Cz 2

www.gdansk.pl

- Autonomiczny transport publiczny pierwszej i ostatniej mili. W tym zakresie już mówiłem o autonomicznym busie, mogę powiedzieć, że w przyszłym roku również testy autonomicznego busa są zaplanowane, tak, że dalej będziemy w tym kierunku działać.

Nie będę czytał tej tabelki, aczkolwiek tutaj są pokazane założenia dotyczące wymogów ustawowych i zakupu autobusów oraz rozbudowy infrastruktury ładowania.

REALIZACJA WYMOGÓW USTAWOWYCH - HARMONOGRAM RZECZOWY

Wyszczególnienie	Jednostka	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Razem
AUTOBUS 12 M EE	liczba [szt.]	10	0	10	0	20	0	0	20	60
AUTOBUS 12 M H	liczba [szt.]	4	0	4	0	8	0	0	8	24
INFRASTRUKTURA ŁADOWANIA AUTOBUSÓW EE	liczba [szt.]	4	0	4	0	8	0	0	8	24
SAMOCHÓD OSOBOWY EE	liczba [szt.]	11	0	0	33	0	0	0	0	44

www.gdansk.pl

Oczywiście tak jak mówiłem wszystko zależy od analizy kosztów i korzyści, która będzie w przyszłym roku.

Jeśli chodzi o jakość powietrza w Gdańsku, to głównym źródłem zanieczyszczeń są zakłady przemysłowe i piece grzewcze. Całe szczęście, jakość powietrza nie jest najgorsza. Aczkolwiek warto zwracać uwagę i promować proekologiczne inwestycje i postawy, które będą służyły ograniczeniu emisji CO₂. Zatem łatwo sobie uzmysłowić jak wpływ działań i wpływ strategii elektromobilności może zlikwidować tą emisję.

JAKOŚĆ POWIETRZA W GDAŃSKU

- Głównym źródłem zanieczyszczeń w Gdańsku zakłady przemysłowe i piece grzewcze w gospodarstwach domowych (emisja niska - na wysokości > 40 m.).
- Brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych (pyłu zawieszonego PM₁₀ i poziomu docelowego benzo(a)pirenu) w 2019 r.

Realizacja Strategii przyczyni się do ograniczenia niskiej emisji oraz CO₂ poprzez:

- **inwestycje** (ekologiczne pojazdy do realizacji usług publicznych,
- **promocja** ekologicznych form przemieszczania się.

www.gdansk.pl

Oczywiście działania dotyczące elektromobilności w niewielkim, ale zawsze w jakimś stopniu przyczynią się do poprawy jakości powietrza i poprawy środowiska naturalnego. Mamy nadzieję, że będzie to mimo wszystko też nakłaniało mieszkańców do zmiany przyzwyczajeń transportowych.

Efekt ekologiczny. Tutaj też mamy kolejną tabelkę z danymi.

EFEKT EKOLOGICZNY

Szacowana redukcja emisji niskiej oraz CO₂ w wyniku wymianu taboru autobusowego

Oszczędność emisji	2021 - 2022	2023 - 2024	2025 - 2027	2028
CO ₂	332 199	664 397	1 328 794	1 993 192
HC	2 540	5 079	10 159	15 238
NOX	19 240	38 480	76 959	115 439
PM	385	770	1 539	2 309

Źródło: opracowanie na podstawie średniego rocznego przebiegu autobusów eksploatowanych przez GAIT (stan na styczeń 2020 r.) oraz wskaźników emisyjności.

www.gdansk.pl

Jako ciekawostkę, mogę powiedzieć to, że generalnie 15% zanieczyszczeń, jeżeli chodzi o powietrze i emisję CO₂ pochodzi od pojazdów samochodowych.

Co w najbliższej przyszłości?

W związku z tym, że obchodzimy europejski tydzień zrównoważonego transportu planowaliśmy dzień elektromobilności, gdzie przedstawilibyśmy politykę miasta, gdzie przedstawilibyśmy możliwości, które dają pojazdy elektryczne i to co dalej w Gdańsku się będzie działo w związku z rozwojem elektromobilności. Niestety pandemia zabrała nam tę nadzieję. Miejmy nadzieję, że to wydarzenie zorganizujemy w przyszłym roku. W każdym razie planujemy, tak jak wcześniej mówiłem, budowę stacji ładowania gazem.

Planujemy wyznaczenie parkingów UTO i porozumienie z operatorami hulajnóg, o czym już wspominałem. Liczymy na wznowienie roweru metropolitalnego w przyszłym roku, myślę, że na jesień 2021 roku będzie to wykonalne. Realizacja planu budowy ogólnodostępnych stacji ładowania trwa. Realizacja projektu Sohjoa Last Mile, jest to autonomiczny bus, o którym mówiłem, będzie to wiosna 2021 roku. I w 2021 roku czeka nas przygotowanie kolejnej analizy kosztów i korzyści, jeżeli chodzi o publiczny transport.

Dziękuję bardzo za uwagę. Jeśli są jakieś pytania, jestem do Państwa dyspozycji.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Bardzo dziękuję Panie Dyrektorze za szczegółowe i jednocześnie syntetyczne przedstawienie informacji. Bardzo bym prosiła, żeby ją udostępnić do protokołu. Widzę, że już Radna Czerniewska się zgłasza. Zanim oddam głos chciałabym podkreślić, celowo zadawałam pytanie podczas poprzedniego posiedzenia Komisji jak te dokumenty mają się, czy są komplementarne z planem zrównoważonej mobilności miejskiej dla Gdańska. Teraz mieliśmy okazję się przekonać, że tak naprawdę w niektórych kwestiach zaplanowali Państwo uszczegółowienie i spotkałam się z takimi zarzutami, dlaczego, skoro z jednej strony zrównoważony plan mobilności, z drugiej strony, co doskonale również widać w tym dokumencie, w części diagnostycznej

mamy jednak to wyzwanie przed sobą, że o ile rośnie liczba osób, np. korzystających z roweru podczas dojazdu do pracy, to wcale niekoniecznie kosztem użytkowników samochodów indywidualnych. Tak, że to bardziej z użytkowników transportu zbiorowego nam ta grupa przechodzi. Dlaczego Państwo w takim razie preferują kierowców samochodów indywidualnych i stacje ładowania? Teraz widać, że te stacje ładowania tj. tak naprawdę mały element znacznie szerszej układanki. Z mojej strony, bardzo się cieszę, że Państwo wyraźnie podkreślili rolę transportu wodorowego, czy w ogóle dopuścili taką możliwość rozwoju, ponieważ wiadomo, że o ile chodzi o mobilność opartą na energii elektrycznej, faktycznie z punktu widzenia niskiej emisji jest to ulga, poprawa jakości życia dla mieszkańców. Natomiast z punktu widzenia emisji CO₂ to już niekoniecznie, to jest zależne tak naprawdę od polityki energetycznej państwa. Tutaj mając, tak jak Pan Dyrektor wspomniał tak naprawdę potentata w zakresie przetwarzania paliw na swoim podwórku mielibyśmy bardzo dobry dostęp do źródła, które nie wytwarza, czy nie przyczynia się do emisji gazów cieplarnianych, czy przyczynia się w niewielkim stopniu, bo to też nie jest takie proste. Oddaję głos Pani Radnej Katarzynie Czerniewskiej.

Radna Katarzyna Czerniewska- członek Komisji

Dzień dobry. Dziękuję za możliwość zadania kilku pytań.

Na wstępie wspomniał Pan o problemach z podpisaniem umowy z Polską Spółką Gazownictwa, która ma być podpisana do końca tego roku. Z czego wynikają te problemy i jakie będą dalsze kroki?

Pan Łukasz Kłós- Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

Na początku trwały analizy, gdzie taką stację można by zlokalizować. Z naszego punktu widzenia idea była zupełnie inna niż spółki. Spółka chciała taką stację zlokalizować w centrum, my wręcz przeciwnie. Nie chcemy, aby ciężki tabor wjeżdżał nam do centrum miasta, tylko, żeby taką stację zlokalizować na obrzeżach. W związku z czym znaleźliśmy działkę, bardzo sensowna moim zdaniem, ponieważ przy stacji Orlen przy ul. Elbląskiej, przy Miatkim Szlaku, więc lokalizacja jest jak najbardziej wskazana. Zwróciliśmy się do Rady Miasta z prośbą o przekazanie tej działki, właśnie na ten cel. Zrobiliśmy operat szacunkowy, bo wiadomo, że jeżeli byśmy taką działkę przekazywali to na prawach rynkowych, w końcu ktoś będzie miał dochód z tego tytułu. No i sprawa utknęła w Polskiej Spółce Gazownictwa. Niestety były tam zmiany kadrowe, zmieniło się kierownictwo, które początkowo w ogóle odrzuciło ta lokalizację, którą wcześniej wnioskowało poprzednie kierownictwo, ale następnie jednak decyzja zapadła tej natury, że ta działka jest ok., ale chcieliby jeszcze nie wiadomo jakie zaplecze. No w tym wypadku my już, no nie będziemy aż tak bardzo w stanie zmieniać znowu i zakres działki i szukać lokalizacji.

Na pewno to co żeśmy zaproponowali jest do przyjęcia i czekamy teraz na ostateczną decyzję Polskiej Spółki Gazownictwa. Jeszcze raz podkreślam. Gmina nie ma z tego tytułu zagrożenia. Jedyną organizacją, która w tym wypadku może mieć z tego tytułu nieprzyjemności, że nie wywiązała się z zapisów ustawowych jest Polska Spółka Gazownictwa. Po naszej stronie jest wszystko w porządku.

Radna Katarzyna Czerniewska- członek Komisji

To jeszcze tylko w uzupełnieniu tego pytania. Wspomniał Pan, że jedyną spółką, która może mieć nieprzyjemności to właśnie Polska Spółka Gazownictwa, więc na czym mają polegać te nieprzyjemności? Czy jakieś kary umowne?

Pan Łukasz Kłos- Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

Z naszego tytułu nie ma żadnych kar umownych, ale Ministerstwo na operatora nakłada obowiązek wykonania konkretnych instalacji, czy konkretnych inwestycji. W związku z tym to Polska Spółka Gazownictwa będzie się musiała tłumaczyć przed Ministerstwem z niewykonania tego zadania.

Radna Katarzyna Czerniewska- członek Komisji

Rozumiem. Przejdę w takim razie do następnych pytań. Przepraszam bardzo, że tak zasypię tymi pytaniami, ale prezentacja była o tyle ciekawa, że gdzieś zainspirowała do zadania nasuwających się pytań.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Proszę bardzo. Pani Radna, myślę, że to jest temat, gdzie warto byśmy tutaj wykazywali się aktywnością i w tym momencie zadali pytani, jeżeli są jakiegokolwiek wątpliwości.

Radna Katarzyna Czerniewska- członek Komisji

W obszarze I wspomniał Pan o takim celu strategicznym jak stymulowanie systemu wynajmu samochodów. I teraz moje pytanie niejako wiąże się z faktem, że jestem też członkiem Zespołu Konsultacyjnego Budżetu Obywatelskiego i ostatnio, dokładnie tydzień temu opiniowaliśmy taki projekt, który wpłynął i dostał na razie decyzję odmowną i ten wnioskodawca odwołał się do nas jako Zespołu Konsultacyjnego, a projekt zakłada stworzenie miejskiej aplikacji, która umożliwiłaby ten tzw. carsharing, system jakby takiego łączenia przejazdów prywatnymi samochodami i byłaby to aplikacja tutaj niejako ograniczona, właściwie nie wiem czy do Trójmiasta, czy do Gdańska, bo ten projekt był trochę niedoprecyzowany. Myśmy się zastanawiali, czy ten projekt odrzucić, czy dopuścić. Ostatecznie na razie zapadła decyzja taka, żeby go dopuścić, ale wnioskodawca musi doprecyzować, bo jest mocno nieścisty. Natomiast pytanie do Pana jest takie. Czy tego rodzaju aplikacja byłaby właśnie elementem tego stymulowania systemu najmu samochodów?

Pan Łukasz Kłos- Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

To jest coś innego niż bezpośredni wynajem samochodów. carsharing jest świetną metodą na to, żeby samochody w końcu przestały jeździć z jednym pasażerem, co jest olbrzymim problemem, ale być może gdy będzie powstawała coraz większa ilość np. buspasów, więc trzeba się zastanowić nad tym, żeby np. udostępnić te buspasy dla samochodów, w którym podróżują np. 4 pasażerów, albo będziemy się mogli zastanowić nad tym, czy jesteśmy w stanie szukać w mieście takich stref, które byłyby np. wyznaczone dla samochodów elektrycznych, które są współdzielone, tak jak to ma np. miejsce w Gdyni, to też są rozwiązania. Oczywiście teraz mamy dosyć duże problemy z budżetem. Jak zapewne Państwo wiedzą, to jest dość duży problem, aczkolwiek tego typu aplikacje też są świetnym pomysłem na to, żeby zapisać tego typu rozwiązania przy następnych próbach aplikowania o środki unijne. Myślę, że w tych projektach miękkich, pilotaż związanych z tego typu działaniem, a być może nawet potem dalej wprowadzenie takiego działania na miejskiej platformie będzie możliwe, zwłaszcza, że Unia Europejska te środki, które będzie przyznawała na pewno będzie kierowała w tą, nazwijmy kolokwialnie strefę zieloną.

Radna Katarzyna Czerniewska- członek Komisji

Dziękuję bardzo. Pytanie trzecie. Tutaj z kolei przejdę do obszaru II. Użył Pan takiego sformułowania, że mamy nadzieję do końca marca zbudować 210 stacji ładowania. Na ile ta nadzieja się przekłada na realne działania?

Pan Łukasz Kłos- Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

Teraz wygląda sytuacja w następujący sposób, iż w najbliższy piątek się spotykamy z Gdańskimi Nieruchomościami, Gdańskim Zarządem Dróg i Zieleni i z Grupą Energa. Chcemy finalizować umowy dotyczące pozyskania prawa do ustawienia tych stacji na punktach, które zostały wyznaczone i przyjęte. Energa działa w ten sposób, że też ma przetarg ogłoszony i w tym przetargu ma określone daty, więc w tym momencie nastąpi proces budowy. Z tego, co mówią nam przedstawiciele Energi, termin na chwilę obecną nie jest zagrożony i mamy nadzieję, że nie zostanie, aczkolwiek tak jak mówię. stacje ładowania gazem ziemnym buduje się mniej więcej rok. My jesteśmy gotowi od, bodajże lutego, a do dziś nie mamy podpisanych dokumentów, więc nie chcę w tym wypadku odpowiadać za innych.

Radna Katarzyna Czerniewska- członek Komisji

Jeszcze dopytam. W piątek Państwo spotykacie się, żeby podpisać wynegocjowaną umowę, czy to jest kolejny etap negocjacji umowy?

Pan Łukasz Kłos- Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

Nie. to jest kolejny etap spotkań informacyjnych na temat i tego, które lokalizacje dostały już pozytywne opinie, bo lokalizacje, wiadomo trafiają do Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni i tam przechodzą proces uzgodnień. I przede wszystkim będziemy finalizowali zapisy umów z Gdańskimi Nieruchomościami, bo wiadomo część stacji ładowania będzie w pasie drogowym, a część na działkach miejskich. Tylko dodam na temat tych stacji, to jest rzeczą istotną tak naprawdę. To, że stacje będą budowane w takich miejscach, które będą pozwalały w przypadku rozwoju elektromobilności i zwiększenia się floty samochodów elektrycznych w Gdańsku dobudowywać kolejne słupki ładujące. Tak, że też patrzyliśmy pod tym kątem, żeby nie blokować strategii i żeby instalacja, którą dysponujemy w Gdańsku była w stanie obsłużyć większą liczbę stacji.

Radna Katarzyna Czerniewska- członek Komisji

To pozwolę sobie jeszcze dopytać, bo wspomniał Pan z kolei, że stacje ładowania buduje się rok i jesteśmy ...

Pan Łukasz Kłos- Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

Stacje, ładowanie gazem.

Radna Katarzyna Czerniewska- członek Komisji

Stacje do ładowania gazem, ta informacja właśnie mi uciekła.

Pan Łukasz Kłos- Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

Natomiast doładowania elektrycznego stawia się dużo szybciej, bo tak naprawdę przyjeżdża gotowe urządzenie. Nie ma tak dużo prac budowlanych tak naprawdę, więc to jest dużo szybszy proces.

Radna Katarzyna Czerniewska- członek Komisji

To dobra informacja, bo zmartwiłam się, że skoro umowy nie są wynegocjowane i Państwo teraz w piątek spotykacie się w końcu września, żeby jeszcze negocjacje prowadzić a następnie rok na budowę, to ten marzec byłby terminem nieosiągalnym.

Pan Łukasz Kłos- Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

To są ostatnie ustalenia, to jest finalizowanie prac tak naprawdę. Musimy przekazać ostatnie wytyczne do Gdańskich Nieruchomości i po prostu też dopilnować tego, żeby nasze jednostki jak najszybciej te umowy finalizowały, już nie bezpośrednio my jako WGK tylko GZDiZ i GN będą odpowiadały za realizację tych umów.

Radna Katarzyna Czerniewska- członek Komisji

Kolejne pytanie, które też ma trochę związek z naszą dyskusją, właśnie w trakcie tego spotkania zeszlotygodniowego w Zespole Konsultacyjnym. Tutaj też się odniosę do Pani Radnej Elżbiety Strzelczyk, która właśnie ten temat podniosła. Wspomniał Pan, że przewidujecie Państwo wznowienie MEVO jesienią przyszłego roku, i też użył Pan takiego sformułowania, że może uda się, żeby w SIWZ-ie (Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia) dotyczącego MEVO były rowery Cargo. I teraz, z czego to wynika? Odwołuje się do wypowiedzi Pani Radnej Elżbiety Strzelczyk, bo ona właśnie tą dyskusję podnosiła, potrzeby tych rowerów, istnienia takich rowerów w transporcie publicznym? Od czego to zależy, czy się uda, czy się nie uda?

Pan Łukasz Kłos- Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

Od czego to zależy? Powiem brutalnie. Zależy to od pieniędzy. Kwestia budowy systemu MEVO i tego w jaki sposób będzie funkcjonowała jego druga edycja, zależy od decyzji Obszaru Metropolitalnego, który zrzesza kilkanaście gmin, które chcą przystąpić do projektu MEVO. Wszyscy mamy te same problemy w tym roku. Mamy cztery warianty, jeżeli chodzi o rozwiązania budżetowe i rozwiązania jak ma ten system wyglądać. Decyzja zarządu będzie musiała uwzględnić poszczególne elementy, które dopiero wtedy znajdą się w którejś z opcji, które będą w SIWZ. Miejmy nadzieję, że ten temat zostanie w ten sposób rozwiązany, ale już operatorzy też się zgłaszają, którzy by chcieli tego rodzaju działalność prowadzić. Kluczowym będzie tutaj dyskusja na temat tzw. SOD, czyli Strefy Ograniczonego Dostępu na Śródmieściu, bo to będzie miało olbrzymi wpływ na to, czy temat Cargo Bike (rowerów towarowych) będzie mógł ruszyć tak na dobrą sprawę, bo dzisiaj, jeżeli nie ma problemów z dojazdem samochodów dostawczych do wszystkich sklepów, restauracji, barów, no to cały czas obstawiam, że wygodniej będzie dostawcom korzystać z tej opcji. Tak, że myślę, że to są kluczowe czynniki decydujące o tym.

Radna Katarzyna Czerniewska- członek Komisji

Ostatnie pytanie, bo bardzo tu zmonopolizowałam dyskusję. Takie trochę bardziej ogóle, bo mówił Pan też o tej potrzebie dofinansowania operatorów, a trochę zmartwiła mnie ta wiadomość o problemach negocjacji umowy z Polską Spółką Gazownictwa, więc ciekawa jestem jaka jest ogólna atmosfera tych rozmów i z PSG i z Energa. Czy to są rozmowy trudne, nietrudne, jak by Pan to ocenił?

Pan Łukasz Kłos- Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

Jeżeli chodzi o Energa, to muszę powiedzieć, że są to naprawdę dobre, konkretne i merytoryczne rozmowy. Dobrze, że można się porozumieć i zmierzać w tym samym kierunku. W końcu przedstawiciele Energi razem z nami ustalali lokalizacje tych stacji i naprawdę nie było żadnych rozbieżności, fajnie, że z nami pracują fachowcy w tym zakresie, z którymi też potem jesteśmy w stanie budować inne relacje przy innych projektach energetycznych. Mam nadzieję, że to się przełoży tak samo, jak na kwestie związane ze wsparciem Energi, jeżeli będzie potrzeba np. budowania bateriomatu do rowerów MEVO, które będą elektryczne. Tak, że tutaj współpraca jest naprawdę dobra. Co do Polskiej Spółki Gazownictwa jest zdecydowanie gorzej,

bo no niestety bardzo długo czekaliśmy na jakiegokolwiek ruchu. Oczywiście spotkania są kulturalne, grzeczne i idziemy w tym samym kierunku, no bo cel jest ten sam, tylko po prostu czas oczekiwania na wiążące decyzje jest bardzo, bardzo długi.

Radna Katarzyna Czerniewska- członek Komisji

Dziękuję bardzo. Jedyne poprosiłabym o przestanie tej prezentacji, bo dużo informacji posiadam, a część ich mi uciekła.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Tak, tak proszę o udostępnienie członkom Komisji i do protokołu oczywiście.

Pan Łukasz Kłós- Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

Moim zdaniem prezentacja powinna do wszystkich radnych wystąpić. Rano wystąpiłem z prezentacją do Biura Rady i mam nadzieję, że Pani Karolina Mizik tę prezentację Państwu wystąpiła.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Widzę od dłuższego czasu zgłaszającego się Radnego Przemysława Majewskiego, bardzo proszę o zabranie głosu.

Radny Przemysław Majewski- członek Komisji

Dzień dobry. Postaram się dość krótko dwa pytania zadać. Pierwsze pytanie jest odnośnie mocy tych stacji ładujących, bo spotkałem się z takimi komentarzami, także internautów gdańszczan, którzy wyrażają pewne obawy odnośnie mocy tych stacji ładujących, wskazując na to, że zaplanowana, i tutaj niestety nie jestem w stanie przypomnieć sobie jaka ta moc jest zaplanowana, nie będę zgadywała. Natomiast są istotne obawy odnośnie tego, że po prostu mogą one być, no nieco przestarzałe lub też po prostu będą wolno ładować te pojazdy elektryczne i przez to mogą nie być tak chętnie wykorzystywane przez samych posiadaczy takich pojazdów. Stąd moje pytanie, czy jest to jakby uzgodnione na poziomie jakichś negocjacji z Energa, czy są to jakieś odgórne założenia co do mocy tych stacji ładujących, jak to wygląda?

Natomiast drugie pytanie, bo przyznam szczerze na chwileczkę urwało mi połączenie, kiedy wspominał Pan zdaje się odnośnie parkingów dla hulajnóg elektrycznych. Nie wiem, czy się nie przesłyszałem. Stąd też moje takie pytanie być może trochę ogólne, ale czy macie Państwo w planach także swoje uregulowanie trochę sytuacji z hulajnogami elektrycznymi w Gdańsku, nie tylko w Gdańsku ten problem występuje, natomiast myślę, że wszyscy spotykamy się z problemami dotyczącymi porzucanych hulajnóg elektrycznych w różnych miejscach, często utrudniają one przemieszczanie się pieszym, rowerzystom, osobom na wózkach, czy też prowadzących wózek z dzieckiem. Stąd moje pytanie, czy być może na takim poziomie ogólności jest to też gdzieś w Państwa zainteresowaniu, aby ten problem w jakikolwiek sposób uregulować? Dziękuję.

Pan Łukasz Kłós- Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

Dziękuję za te dwa pytania. Odpowiem najpierw na pierwsze, jeżeli chodzi o moc przyłączeniową stacji, stacja tj. 22 KW. Tłumacząc, dlaczego to nie są szybkie stacje. generalnie szybkie stacje buduje się tam, gdzie osoba ładuje samochód musi zrobić to wyjątkowo szybko i osiągnąć pewne naładowanie. W związku z czym takie stacje budowane są przede wszystkim przy drogach szybkiego ruchu. W mieście zupełnie inaczej to działa, ponieważ większość użytkowników ładuje swoje pojazdy w nocy. I

ładowanie pojazdów jest jedynie tak naprawdę doładowaniem akumulatora do takiej ilości, żeby można było sobie spokojnie przejechać, nie wiem do domu, czy do następnego miejsca, w którym mamy jakąś sprawę do załatwienia. Sytuacja wygląda również w ten sposób, że gdybyśmy chcieli wybudować stację o tej najwyższej mocy, to instalacja, która jest w mieście, czyli sieć energetyczna nie byłaby w stanie obsłużyć takiej liczby punktów. Byłaby zupełnie nierozwojowa, czyli nie byłoby szansy na pobudowanie w przyszłości następnych punktów ładowania, jeżeli ta tendencja i chęć gdańszczan do zakupu samochodów elektrycznych będzie się rozwijała, to byśmy byli w kropce. W związku z czym decyzja o wybudowaniu stacji średnich mocy jest rzeczą naturalną. W innych miastach też stosuje się tego typu stacje. Ponadto ważnym kryterium, którym żeśmy się opierali wybierając lokalizacje jest też ta rotacyjność. I tutaj chodzi nam o to, żeby tak jak mówiłem ludzie będą w stanie podładować sobie samochód, ale miejsca, które wyznaczyliśmy to są miejsca typu np. urząd, jakiś bank, gdzieś, gdzie człowiek przychodzi załatwić sobie sprawę a przy okazji złapie trochę prądu i pojedzie dalej. Tak wygląda polityka, jeżeli chodzi o ładowanie tych stacji i jeśli chodzi o lokalizowanie i moc tych stacji.

Natomiast, jeśli chodzi o hulajnogi, to tak jak powiedziałem, Pan prawdopodobnie nie słyszał, ale na chwilę obecną wyznaczonych zostało 200 punktów, gdzie te hulajnogi będą operatorzy rozstawiali i punktów, do których powinni użytkownicy te hulajnogi odprowadzać. Będą to takie koperty tak naprawdę i tak jak mówiłem jutro już wchodzi firma, która zajmie się malowaniem tych kopert, a operatorów w porozumieniach, które z nimi podpiszemy na dniach. Mam nadzieję, że tutaj nikt się nie wyłamie, bo na chwilę obecną mamy potwierdzone, że czterech z sześciu operatorów te porozumienia podpisze, piąty prawdopodobnie też, myślę, że wszyscy powinni takie porozumienia podpisać. Operatorzy zobligowali się do tego, by wprowadzać bonusy albo inne zachęty dla użytkowników, czyli premiować ich za to, że odstawią hulajnogi do punktu, który zostanie wyznaczony i które będą też znajdowały się w aplikacji każdego z tych operatorów. Ponadto premiowane mają być te osoby, które zabiorą hulajnogę z miejsca, gdzie została ona zaparkowana do punktu, w którym powinna się znaleźć. Tak, że liczymy na to, że ten proces zmusi jednak i operatorów, i użytkowników do świadomego traktowania tego problemu. To jest program pilotażowy tak naprawdę i czekamy cały czas na regulacje na poziomie ustawowym, cały czas tego brakuje nam, jeżeli chodzi o prawo na poziomie centralnym. Jeżeli takie prawo się pojawi i my też bogatsi o doświadczenie jak działa ten system, który chcemy wprowadzić wrócimy do stolika, zaplanujemy być może więcej takich lokalizacji. Być może wprowadzimy bardziej restrykcyjne warunki, jeżeli chodzi o premiowanie operatorów, dodatkowe opłaty za nieodstawienie do punktu, a także po prostu te hulajnogi, które będą zaparkowane w sposób niebezpieczny, jeżeli naprawdę nie będzie możliwości porozumienia się z operatorami, którzy by wzięliby na siebie większą odpowiedzialność, po prostu w myśl ustawy o drogach publicznych tam gdzie nie ma odpowiedniego przejścia, gdzie nie ma zachowanego bezpieczeństwa będziemy musieli zbierać hulajnogi i przerzucać koszty na operatorów. Tak to wygląda na chwilę obecną.

Radny Przemysław Majewski- członek Komisji
Bardzo dziękuję za rozbudowaną odpowiedź.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska
Również dziękuję. Głos zabierze Radny Cezary Śpiewak - Dowbór.

Radny Cezary Śpiewak - Dowbór - członek Komisji

Taka mała dygresja co do kwestii tych najszybszych ładowarek, które tutaj Pan Radny Przemysław Majewski sugerował i dopytywał się o nie. Są też badania, które wskazują, że te najszybsze sposoby ładowania też wpływają na szybsze zużycie baterii w samochodach. Tak, że to wcale nie jest tak, że idealnym rozwiązaniem jest to najszybsze ładowanie, ponieważ to też może wpłynąć na okres eksploatacji baterii, a oczywiście to z kolei generuje koszty dla użytkownika, ale też jest mniej ekologiczne, ponieważ te baterie później trzeba zutylizować. Tak, że te ładowarki, które są w planach przedstawionych przez miasto, to jest rozwiązanie wydaje się optymalne też w tym kontekście. Taki tylko głos w dyskusji, niepytanie, tylko słowo komentarza. Dziękuję.

Pan Łukasz Kłos- Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

Bardzo dziękuję też, bo to był słuszny komentarz.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję Panu Radnemu za uzupełnienie.

Czy ktoś z Państwa ma jeszcze jakieś pytania do tego punktu? Nie widzę, więc na koniec pozwolę sobie zapytać.

Panie Dyrektorze. Tutaj pod koniec tego dokumentu sformułowany jest cały system monitoringu, kto odpowiada za jaki zakres realizacja wdrażania strategii, co daje nam też pewną klarowność. Natomiast nie ma tutaj ram czasowych. Czy przewidziane jest jakieś okresowe raportowanie, czy w ramach jakby tych kamieni milowych, które tam też w dokumencie są wymienione Państwo będą sprawdzać, czy udało się tego dokonać czy nie po prostu?

Pan Łukasz Kłos- Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

Oczywiście tak, ponieważ i tak jesteśmy zobligowani raz do roku wysyłać raport do Ministerstwa na temat realizacji naszych zadań. A my jako zespół koordynujący prace nad elektromobilnością też będziemy raportować i zbierać informacje z naszych jednostek. Myślę, że taka informacja na temat tego co nam się udało w kwestiach elektromobilności osiągnąć pod koniec roku będziemy robili podsumowania, to też jest istotne, ale też mam nadzieję, że jeszcze w tym roku stworzymy też, na początku zaczniemy od jakiegoś kanału na Facebooku, na którym będziemy informować mieszkańców na temat realizacji, czy tej uchwały, czy w ogóle polityki miasta w zakresie elektromobilności.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Doskonały pomysł. Natomiast, jeżeli chodzi o tą formę, taka bardziej konwencjonalną, którą będą Państwo przysyłać do Ministerstwa, to bardzo prosimy też do wiadomości Komisji też przy okazji przedstawiać.

Pan Łukasz Kłos- Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

Dobrze, postaramy się nie zapomnieć, ale myślę, że na Komisjach widzimy się dosyć często, więc na pewno będzie okazja do rozmów na ten temat.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Bardzo dziękuję. Nie widzę więcej zgłoszeń do dyskusji, przechodzimy do głosowania.

Ustalenia: Opinia Komisji

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Poddała pod głosowanie przyjęcie i pozytywne zaopiniowanie projektu uchwały Rady Miasta Gdańska w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju elektromobilności w Gdańsku do roku 2035” - Druk nr 707 wraz z autopoprawką.

Głosowanie:

Lp.	Nazwisko i imię	Głosowanie „Za”	Głosowanie „Przeciw”	Głosowanie „Wstrzymała się”
1.	Gołędzinowska Anna	Za	X	X
2.	Jaroszewicz Waldemar	Za	X	X
3.	Błaszczuk Kamila	Za	X	X
4.	Czerniewska Katarzyna	Za	X	X
5.	Skarbek Mateusz	Za	X	X
6.	Majewski Przemysław	Za	X	X
7.	Śpiewak-Dowbór Cezary	Za	X	X

Po wysłuchaniu informacji i wyjaśnień przedstawionych przez Pana Łukasza Kłosa - Zastępcę Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej oraz przeprowadzonej dyskusji, Komisja 7 głosami za - jednogłośnie - przyjęła i pozytywnie zaopiniowała przedmiotowy projekt uchwały - zawarty w druku nr 707 wraz z autopoprawką.
Opinia Nr 24-8/79/21/2020

PUNKT - 2

Stan wdrażania Planu adaptacji do zmian klimatu Miasta Gdańska.

Przedstawia: Pan Maciej Lorek Dyrektor Wydziału Środowiska, Pan Tomasz Hoppe - Przedstawiciel Wydziału Środowiska, Pan Marcin Dawidowski - Dyrektor Wydziału Projektów Inwestycyjnych, Pan Ryszard Gajewski - Prezes Zarządu, Gdańskie Wody Sp. z o.o.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Rok temu, przyjmując miejski plan adaptacji do zmian klimatu ustaliliśmy, że będziemy dyskutować o tym temacie częściej niż założony w dokumencie formalny okres monitoringu, formalny okres ewaluacji, w związku z tym bardzo prosilibym Pana Dyrektora Macieja Lorka, reprezentującego Wydział Środowiska, który w tym momencie jest koordynatorem wdrażania tego dokumentu o przedstawienie co udało się w ciągu tego tak naprawdę roku obowiązywania dokumentu osiągnąć, ale też do czego się szykujemy w najbliższym czasie.

Pan Maciej Lorek - Dyrektor Wydziału Środowiska

Bardzo dziękuję za ten głos. Cieszę się, że się spotykamy i cieszę się, że udało się nawet dużo zrobić, bo pierwsze co nam się udało to powołaliśmy Referat Zmian Klimatycznych, który to referat koordynuje ten plan adaptacji do zmian klimatu. Z powodu epidemii Koronawirusa nie wdrożyliśmy ewaluacji adaptacji do zmian klimatu, bo uważamy, że ta uchwała nie jest doskonała, ale chcielibyśmy, żeby w przyszłości była doskonalsza. Co do raportu realizacji tej uchwały uważam, że harmonogram przeżywa prawidłowo i jej stan jest niezagrażony. I tutaj za chwilę poproszę Pana Kierownika Tomasza Hoppe, który przedstawi Państwu krótka prezentację. Panie Tomaszu proszę o głos.

Pan Tomasz Hoppe - Kierownik Referatu Zmian Klimatycznych

Dzień dobry, witam Państwa

Chciałbym po krótkce przedstawić jaki jest stan zaawansowania w tej chwili realizacji Planu Adaptacji Miasta Gdańska do Zmian Klimatu do roku 2030.

The cover features the coat of arms of Gdańsk on the left and the text 'URZĄD MIEJSKI W GDAŃSKU' on the right. The main title is centered in white text on a red background: 'Stan wdrażania Planu Adaptacji Miasta Gdańska do Zmian Klimatu do roku 2030'. Below the title, it says 'Stan na wrzesień 2020'.

The cover has a green and blue background with a city skyline. It features a central logo with a water drop and two leaves, and the text 'Wczujmy się w klimat!' with the website 'www.44mpa.pl'. The title 'PLAN ADAPTACJI MIASTA GDAŃSKA DO ZMIAN KLIMATU DO ROKU 2030' and 'PROJEKT' are at the bottom. A small coat of arms is in the top right corner.

Plan, jak Państwo wiecie został przyjęty w zeszłym roku. Jest realizowany nie tylko przez miasto i przez jednostki gminne. W samym planie za realizację oprócz jednostek gminnych są odpowiedzialni takie podmioty jak m.in. Fundacja ARMAAG, Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie, spółki ZKM, PKP i wyszczególnione poniżej:

Podmioty Wdrażające

- Rada Miejska w Gdańsku,
- Prezydent Miasta Gdańska,
- Urząd Miejski w Gdańsku,
- Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gdańsku,
- Pomorski Urząd Wojewódzki,
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku,
- IMGW,
- Urząd Morski,
- Państwowa Straż Pożarna,
- Policja,
- Pogotowie,
- Gdańskie Wody sp. z o.o.,
- Gdańska Infrastruktura Wodociągowa sp. z o.o.,
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
- Fundacja ARMAAG,
- Zarządy Portów,
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,
- Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych - Trójmiejski Park Krajobrazowy,
- Lasy Państwowe,
- Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku,
- PKP,
- SKM,
- Zarząd Dróg i Zieleni,

Od tych właśnie podmiotów regularnie monitorujemy stan realizacji planu.

W planie jest wymienionych 19 działań, które należy wykonać. I tutaj mam po trzy zdania z każdego z tych działań. Pierwszy tj. Rozwój systemu monitoringu i ostrzegania przed zagrożeniami związanymi z ekstremalnymi zjawiskami.

Rozwój systemu monitoringu i ostrzegania przed zagrożeniami związanymi z ekstremalnymi zjawiskami

- **Rozbudowa systemów informowania i ostrzegania o zagrożeniach, w szczególności powodziowych dla miasta Gdańska i Sopotu**
- **Na obszarze województwa pomorskiego (w tym Miasta Gdańska) funkcjonują dwa systemy ostrzegania, z których informacje trafiają bezpośrednio do obywateli. Są to:**
 - Alert RCB - system SMS-owego powiadamiania ludności o zagrożeniach
 - RSO - Regionalny System Ostrzegania,
 - Blue Alert

Tutaj nasze miasto rozbudowuje wraz z Sopotem system informowania. Pomorski Urząd Wojewódzki jest odpowiedzialny za funkcjonowanie Alertów RCB, które dostajemy na telefony i RSO Regionalnego Systemu Ostrzegania.

Jeżeli chodzi o korekty istniejących planów zarządzania kryzysowego, dokumentów strategicznych i wizualizacji rozkładu ekspozycji na zagrożenia, to te dokumenty są na bieżąco aktualizowane.

Przegląd i korekta istniejących planów zarządzania kryzysowego w mieście w zakresie wystąpień zagrożeń

Przegląd i korekta istniejących planów zarządzania kryzysowego w mieście w zakresie wystąpienia zagrożeń

Uwzględnianie uaktualnionych prognoz zmian klimatu w dokumentach strategicznych i planistycznych miasta

Wizualizacja rozkładu ekspozycji na zagrożenia (różnych sektorów/obszarów miasta). Wizualizacja rozkładu ryzyka w mieście

- Plany są na bieżąco aktualizowane
- Prognozowane zmiany klimatu zostały uwzględnione w treści zmienianego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska oraz w zapisach planów miejscowych.

Kwestie klimatyczne są też poruszone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska. W przyszłym roku będziemy wykonywać monitoring wód i przy tej okazji chcemy wykonać mapy przeciwpowodziowe.

Najwięcej co nam się udało zrobić to są zajęcia edukacyjne. Zajęcia te są realizowane głównie przez nas, przez Wody Gdańskie i Gdańską Infrastrukturę Wodociągowo-Kanalizacyjną. Nie będę każdego tutaj omawiał są to konkursy organizowane na Facebooku.

Edukacja/promocja/informacja o: zagrożeniach; podjętych i planowanych działaniach adaptacyjnych; funkcjonujących systemach monitorowania i ostrzegania

- Kampania pn. "Kłapy zwrotne..."
- Edukacja w zakresie niewyrzucania odpadów do toalet w mediach społecznościowych GIWK.
- Obchody Światowego Dnia Wody.
- Organizacja konkursów w mediach społecznościowych GIWK.
- Prowadzenie profilu Miasto na detoksie.
- Komunikacja/promocja dotycząca budowy źródeł i mgiełek wodnych do korzystania w sezonie letnim.
- Opracowanie ogólnych wytycznych zagospodarowania wód opadowych w Gdańsku. Działanie skierowane do inwestorów prywatnych i miejskich.
- Przeprowadzenie szkolenia dla jednostek UMG i instytucji podległych dotyczącego założeń i wdrażania Miejskiej Polityki Małej Retencji.
- Organizacja ogólnopolskiego warsztatu dot. adaptacji do zmian klimatu, w szczególności w kontekście: współpracy regionalnej, poszukiwania finansowania, zagospodarowania wód opadowych i skutecznej komunikacji.
- Produkcja i emisja filmu edukacyjnego poświęconego zmianom klimatycznym.
- Edukacja z zakresu zakładania ogrodów deszczowych, w tym dystrybucja poradnika OGRÓD DESZCZOWY W 5 KROKACH.
- Konkurs plastyczny „NIE MARNUJ DESZCZU”.
- Spacer z Klimatem po Oliwie.

Tak jak konkurs „Nie marnuj deszczu”, gdzie oceniliśmy ponad 100 prac, rozdaliśmy 18 beczek na deszczówkę. Zrobiliśmy też „Spacer z Klimatem po Oliwie”, w którym poopowiadaliśmy troszeczkę o tym jak klimat wpływa na zmiany w przyrodzie.

Czego nam się nie udało w tym punkcie zrobić? Nie udało nam się zrobić naszego Gdańskiego Forum zmian Klimatu ze względu na Covid, który miał się odbyć 4 kwietnia. Mamy nadzieję i po cichu planujemy zrobić to jeszcze w listopadzie, ale to wszystko zależy od sytuacji epidemiologicznej jaka się rozegra w tym czasie.

Zabezpieczenie budynków i obiektów infrastruktury kluczowej dla miasta znajdujących się w strefie zagrożenia. To są przebudowy kolektorów sanitarnych, przepompownie ścieków, przebudowy magistrali wodociągowych. To są takie zadania typowo twarde, które gdańskie spółki miejskie tj. Gdańskie Wody, GIWK realizują na bieżąco.

Zabezpieczenie budynków i obiektów infrastruktury kluczowej dla miasta znajdujących się w strefie zagrożenia

- Przebudowa kolektora sanitarnego „Morena” - odcinki zrealizowano, kolejne odcinki zaprojektowane w przygotowaniu do realizacji
- Budowa przepompowni ścieków Portowa wraz z siecią -projektowanie
- Przebudowa magistrali wodociągowej pręgowskiej - projektowanie
- Przebudowa przepompowni ścieków Motława - w trakcie postępowanie o wybór wykonawcy projektowania
- Budowa magistrali wodociągowej Miałki Szlak - projektowanie
- Przebudowa przepompowni wody Migowo - projektowanie
- Przebudowa stacji uzdatniania wody Straszyn - w trakcie postępowanie o wybór wykonawcy projektowania
- Modernizacja systemu przesyłu danych oraz wizualizacji monitoringu przepompowni melioracyjnych i deszczowych
- Zwiększono bezpieczeństwo energetyczne przepompowni Nowy Port umieszczając agregat prądotwórczy na stałe na terenie przepompowni.
- Zwiększono moc zamówioną przepompowni Kochanowskiego co umożliwi pracę 2 pomp (podstawowa + rezerwowa), co dwukrotnie zwiększa wydajność przepompowni.

Likwidacja/zmiana funkcji obiektów infrastrukturalnych znajdujących się w strefie zagrożenia. Tu są wymienione działania, czyli np. „Gdański system monitorowania i prognozowania zagrożeń”, „Rozbudowa systemu monitoringu sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Likwidacja/zmiana funkcji obiektów infrastrukturalnych znajdujących się w strefach zagrożenia.

- "Rozwój systemu monitoringu wód podziemnych na obszarze Gdańska, Sopotu i gminy Pruszcz Gdański", wykonanie 100 szt. piezometrów, realizacja prac badawczych.
- "Gdański system monitorowania i prognozowania zagrożeń w wodach podziemnych", realizacja prac badawczych, rozpoczęto publikacje kwartalnych biuletynów informacyjnych o stanie sytuacji hydrogeologicznej i hydrologicznej.
- Działania w ramach utrzymania stref ochronnych ujęć wody, w tym analizy ryzyka.
- Rozbudowa systemu monitoringu sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Gdańsku (budowa nowych punktów monitoringowych) – w realizacji.

Zabezpieczenie budynków i obiektów infrastruktury kluczowej dla miasta znajdujących się w strefie zagrożenia. Tutaj jesteśmy w bezpośrednim kontakcie z właścicielami tych budynków. Szukamy dla nich możliwości dofinansowania dostosowania się do zmian klimatu, szczególnie podnoszenia się poziomu morza. Niestety, tak jak Państwo wiecie w tej chwili jesteśmy w martwym okresie, bo jesteśmy w końcówce jednego programowania, przed następnym programowaniem środków unijnych. W tej chwili tych środków nie ma i nie będzie w przeciągu przyszłego roku, tak, że tutaj cały czas monitorujemy tą sprawę.

Zabezpieczenie budynków i obiektów infrastruktury kluczowej dla miasta znajdujących się w strefie zagrożenia

- Urząd Miejski jest w bieżącym kontakcie z właścicielami/gestorami obiektów.

Rozbudowa infrastruktury rowerowej i ciągów pieszych

- Budowa nowej linii tramwajowej wzdłuż al. Adamowicza do ul. Jabłoniowej
- Trwają przygotowania do budowy linii tramwajowej wzdłuż planowanej ul. Nowej Warszawskiej
- Bieżąca modernizacja i wymiana taboru miejskiego
- Budowa układów drogowych wraz z kanalizacją deszczową oraz zbiornikiem retencyjnym Osowa II- etap III.

Ochrona obszarów generowania świeżego/chłodnego powietrza, korytarzy wentylacji na obszarach miejskich

- Odpowiednie zapisy są stosowane przy uzgadnianiu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska

Rozbudowa infrastruktury rowerowej i ciągów pieszych. To Państwo najlepiej wiecie jakie inwestycje w tej chwili w mieście się odbywają.

Ochrona obszarów generowania świeżego/chłodnego powietrza, korytarzy wentylacji na obszarach miejskich. Tutaj głównie bazujemy na zapisach w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i zapisy w studium uwarunkowań.

Wykonanie zabezpieczeń brzegów narażonych na wpływ falowania i wypracowanie zleceń dla istniejących obiektów w zakresie możliwych sposobów ochrony. Te zadania są na etapie przygotowania. Na początku przyszłego roku będziemy opracowywać stosowne wytyczne dla podmiotów, które będą za to odpowiedzialne.

Dostosowanie systemu transportu publicznego do skutków zmian klimatu. To wiadomo rozwój sieci tramwajowej, systematyczna wymiana i modernizacja taboru.

Wykonanie zabezpieczeń brzegów narażonych na wpływ falowania

Wypracowanie zaleceń dla istniejących obiektów w zakresie możliwych sposobów ochrony przed stratami wskutek zalania obszarów zagrożonych od strony morza

- Zadania w fazie przygotowania

Dostosowanie systemu transportu publicznego do skutków zmian klimatu

- Rozwój sieci tramwajowej w Gdańsku
- Systematyczna wymiana i modernizacja taboru GAIT

Budowa i rozwój systemu Zielonej Infrastruktury miasta (ZI) od skali planistycznej przez urbanistyczną po kształtowanie przestrzeni lokalnych

- budowa 8 szt. nowych źródeł wodnych (łącznie do roku 2020 wybudowano 34 szt.)
- zakup dodatkowych 3 modułów zamglawiaczy (łącznie do 2019r. - 13 modułów)
- zakup 5 szt. zraszaczy
- budowa fontann miejskich
- *W ramach Gdańskiego Programu Przeciwpowodziowego :*
 - Prace budowlane
 - Budowa zbiornika retencyjnego nr 3 na Potoku Oruńskim wraz z przebudową Potoku Oruńskiego wraz z pracami dodatkowymi
 - Dokumentacja projektowa:
 - Budowa kładki nad Potokiem Oliwskim pomiędzy parkiem miejskim, a budynkiem przy ul. Pomorskiej 94*
 - Przebudowa potoku Strzyża na odcinku od skrzyżowania Alei Żołnierzy Wyklętych z ul. Chrzanowskiego do zbiornika Srebrzysto wraz z przebudową zbiornika,
 - Budowa pompowni wspomagającej przy ul. Swojskiej, Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Stromej,
 - Budowa zbiornika retencyjnego nr 3 wraz z przebudową Potoku Oruńskiego.
- *WPI/WGK.-- Prace budowlane*
 - Dokumentacja projektowa.
 - Przebudowa budowli upustowo-piętrzącej na zbiorniku retencyjnym „Srebrniki”
 - Przebudowa przepustu ramowego w ul. Łanowej - zlecono wykonanie mapy do celów projektowych wraz z pomiarami geodezyjnymi.
- *Systemów Gospodarowania Wodami Opadowymi etap I*
 - Dokumentacja techniczna składana do uzgodnienia przez Gdańskie Wody przechodzi weryfikację pod kątem możliwych do wprowadzenia elementów powierzchniowej retencji miejskiej
 - Spółka GW kontynuuje inwestycje w obiekty małej retencji. Po 29.08.2019r.: założono ogrody przy ul. Junony, i ul. Toruńskiej.

Tutaj Gdańskie Wody na Stogach zrobiły kilka ogrodów deszczowych, są budowane fontanny miejskie, zbiorniki retencyjne i też jest sporo inwestycji w fazie projektowania. Nie będą Państwu każdej po kolei omawiać, widzicie Państwo na slajdzie.

Wzmocnienie służb ratowniczych. Tutaj przede wszystkim były doposażone jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w quady, samochody ratowniczo-gaśnicze. Przekazywana jest dotacja na dofinansowanie do zakupu samochodów operacyjnych.

Wzmocnienie służb ratowniczych z uwzględnieniem zmian klimatycznych

- Doposażono jednostki ochrony przeciwpożarowej w:
 - quada dla OSP Świbno w celu prowadzenia w trudnym terenie lasów i plaż chemiczno- ekologicznych działań,
 - średni samochód ratowniczo gaśniczy dla OSP: Sobieszewo 2019,
 - dofinansowanie do zakupu samochodów operacyjnych dla Państwowej Straży Pożarnej - 4 szt, specjalistycznego sprzętu dla grupy nurkowej
 - dofinansowano PSP

Rozwój systemów kanalizacji burzowej i odwodnieniowej miasta.

Rozwój systemu kanalizacji burzowej i odwodnieniowej miasta

- Remont umocnienia brzegowego Westerplatte (km 67,6-68,2)
- Gdańskie Wody zakupiły sprzęt techniczny przeznaczony do audytu sieci kanalizacji deszczowej.
- Powołano zespół do modelowania hydrologicznego, zakupiono oprogramowanie do modelowania

Plany na przyszłość

- Gdańskie Forum Zmian Klimatu
- Kampania Informacyjna na temat zmian klimatu
- Udział w projektach:
 - COASTPATH
 - CROCCODILE
 - GREEN COIN
 - „Miasto dobrej różnorodności – szkoły kontra zmiany klimatu”

Tak jak już wspomniałem chcemy w tym roku uruchomić Gdańskie Forum Zmian Klimatu. W tym roku planujemy jeszcze przeprowadzić kampanię informacyjno-edukacyjną na temat zmian klimatu.

Jako Referat zgłosiliśmy miasto do udziału w trzech projektach z Horyzontu 2020 tj. „Coasrpath”, mamy nadzieję wykonać studium wykonalności na zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta. „Croccodile” - to jest projekt, który w sumie będzie badał ścieżki decyzyjne podejmowane przy zmianach klimatycznych. Tutaj ze Szwedami taką współpracę nawiązaliśmy. Projekt „Green Coin”, tutaj jesteśmy jeszcze na bardzo wstępnym etapie domawiania szczegółów. Projekt ma ten polegać na działaniu bonów tzw. klimatycznych za działania proekologiczne. Ma mieć to formułę podobną do Budżetu Obywatelskiego, ale tutaj jeszcze jesteśmy na bardzo wstępnym etapie.

Czym się jeszcze możemy pochwalić? Razem z Fundacją Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego i partnerem norweskim udało nam się złożyć projekt do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska „Miasto dobrej różnorodności” jest to projekt finansowany ze środków EOG w 100% dofinansowany. Tu mamy zamiar budować

ogrody deszczowe, żeby poprawić retencję, a to wszystko ma mieć jeszcze aspekt edukacyjny. Maja powstać laboratoria i ma być przeprowadzona duża kampania.

Jeżeli chodzi o finansowy aspekt, to szacowany koszt wdrożenia Planu tj. około 981 milionów złotych.

Szacunkowy koszt wdrożenia Planu

- PLANOWANY-981 010 000,00 PLN
- WYKONANIE NA WRZESIEŃ 2020 ~11%

W tej chwili szacujemy, że jest wykonanych 11% z tego co jest założone finansowo. Pełne dane będziemy mogli podać po zakończeniu roku finansowego i po wykonaniu sprawozdania za rok 2020.

Z mojej strony to wszystko. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Bardzo dziękuję za szczegółową informację. Tradycyjnie proszę o przestanie członkom Komisji i do protokołu prezentacji. Widzę, że zgłasza się Radna Katarzyna Czerniewska, ale wiem, że są z nami jeszcze Pan Dyrektor Marcin Dawidowski i Pan Prezes Gajewski z Gdańskich Wód, więc może zrobimy tak, że Panowie by tutaj od siebie uzupełnili te kwestie, a potem przeszlibyśmy do zadawania pytań, ponieważ prawdopodobnie kwestie, które mogą się pojawić w pytaniach Radnych byłyby w wypowiedziach kolejnych zaproszonych na Komisję gości.

Pan Marcin Dawidowski - Dyrektor Wydziału Programów Inwestycyjnych

Witam serdecznie. W zasadzie, jeśli chodzi o takie informacje dodatkowe związane z inwestycjami, to potwierdzam to, o czym mówił Pan Kierownik, że przyglądamy się przyszłej perspektywie finansowej przygotowując się do inwestycji, które mogłyby sięgać po zewnętrzne źródła finansowania, ale też jak Państwo pamiętacie prosiliśmy na jednej z ostatnich sesji o umocowanie specjalne do aplikacji o środki jeszcze z tej perspektywy z tzw. dogrywki na „Wody opadowe III”, tak nazywamy ten projekt na roboczo. On jest w tej chwili w trakcie aplikacji. Tylko powiem, że ostatecznie złożyliśmy ten wniosek na 30 milionów złotych wartości projektu. To są zadania, których kilka z tych zadań jest zadaniami zrealizowanymi i będziemy chcieli kwalifikować wydatki dotyczące zakresu odwodnieniowego. Natomiast są też tutaj zadania, które jeszcze przed nami. I tutaj w tym przypadku mówimy o przebudowie zbiornika nr 11 przy Kuźni Wodnej na Potoku Oliwskim, mówimy o montażu dwóch czyszczarek na Kanale Raduni i o skrzyżowaniu Nowe Ogrody - 3 Maja, jako poprawę odprowadzenia wód opadowych z tego skrzyżowania. Jest jeszcze kanalizacja deszczowa na Stryjewskiego. To są zadania, które są zadaniami, na które chcielibyśmy pozyskać dofinansowanie, w pozostałych przypadkach są to refundacje zadań poniesionych. Jeśli wszystko powiedzie się przy tej aplikacji będziemy mogli skutecznie wykorzystać tzw. dogrywkę jeszcze z tego starego okresu unijnego. Ale

tak jak mówię największe nadzieje pokładamy w części następnej 2021-2027, w tym okresie unijnym, który jak wiemy będzie szczególnie dedykowany adaptacji do zmian klimatu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Dziękuję bardzo i proszę o wypowiedź ze strony Gdańskich Wód.

Pan Ryszard Gajewski - Prezes Zarządu, Gdańskie Wody Sp. z o.o.

Przygotowałem trochę informacji dotyczących wdrażania Miejskiego Planu Adaptacji do Zmian Klimatu w odniesieniu do kwestii odwodnieniowych, ponieważ obszar gospodarki wodnej, on jest na całym świecie obszarem najbardziej wrażliwym na zmiany klimatyczne. I to widać tutaj, chociażby, jeśli chodzi o to co się dzieje też u nas lokalnie, ponieważ mamy zmiany charakteru opadów. One są coraz bardziej intensywne, no i wiemy wszyscy o tym co się tutaj dzieje podczas takich incydentów, które są też ekstremalne, jeżeli chodzi o opady, więc my oczywiście analizujemy też te zjawiska. One się zmieniają. Mamy do czynienia z jednej strony właśnie z takimi opadami, które były w 2001, 2016 czy 2017 roku, które miały charakter długotrwałych opadów, gdzie w wysokości około 150 mm. W tej chwili też ta zmiana charakteru opadów powoduje, że mamy coraz więcej takich zjawisk intensywnych. To znaczy takich krótkich deszczy nawaalnych 30, 40 minutowych, które też potrafią spowodować spore problemy, jeżeli chodzi o podtopienia.

Jakie działania adaptują miasto do zmian klimatu? Jakie działania można wymienić za istotne z punktu widzenia przeciwdziałania tego rodzaju zjawiskom przy adaptacji do zmian klimatu?

Z jednej strony mamy wdrażanie zielonej infrastruktury. Niektórzy mówią zielono-niebieskiej infrastruktury.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Przepraszam, że wchodzę w słowo. Czy byłaby opcja udostępnienia samego ekranu, a nie całej prezentacji, ponieważ to będzie bardziej klarowne, bo w tej chwili widzimy również slajdy boczne.

Pan Ryszard Gajewski - Prezes Zarządu, Gdańskie Wody Sp. z o.o.

Czyli mamy z jednej strony wdrażanie zielonej infrastruktury. Z drugiej strony mamy systemy monitoringu meteorologiczno-hydrologicznego, systemy modelowania, no i w ogóle też zmiana polityki małej retencji w mieście, ale to za chwileczkę rozwinę.

Zielona infrastruktura miejska tj. należy rozumieć w ten sposób, że to jest suma systemu przyrodniczego, obiekty wodne, ale też infrastruktura szara, która jest zazieleniana. I takie działania z naszej strony podejmowane w kierunku tego, żeby to było kompleksowe podejście. Staramy się zajmować tym właśnie na każdym możliwym poziomie i z jednej strony mamy tą retencją zbiornikową rozwijaną od wielu lat w Gdańsku.

Retencja terenowa, tj. wykorzystywanie właśnie zagłębień terenu, ukształtowania terenu do takiej retencji, szukanie takich miejsc.

Mamy retencję przydomową, która jest chociażby wspierana, uruchomiony w tym roku program, możliwość wnioskowania o dofinansowanie z Wydziału Środowiska o wspieranie właśnie takiej retencji przydomowej, w postaci ogrodów deszczowych.

Retencja uliczna. To są też rozwiązania, które polegają na zatrzymywaniu wody w obrębie pasa drogowego. I zielen miejska, która też jest takim dużym rezerwuarem wody. Właśnie dzisiaj byłem wspólnie z Panem Prezydentem Grzelakiem na konferencji prasowej, gdzie mówiliśmy o roli ograniczenia koszenia właśnie w zatrzymywaniu. Duży element dotyczył zatrzymywania wody poprzez, chociażby jedną decyzję i tu szacujemy, że ta decyzja spowodowała, że w tym roku w Gdańsku powstał dodatkowy zbiornik retencyjny, czyli około 50 tysięcy m³ szacujemy, zatrzymujemy przy każdym większym opadzie w takiej sytuacji, kiedy mamy trawniki z wysoką trawą.

Tą politykę, którą wdramy też jakby można pokazać poprzez właśnie takie dwa schematy. Do tej pory funkcjonowało i to funkcjonuje jeszcze w wielu miejscach na świecie, podejście do odbioru wód opadowych takie, że należy opad jak najszybciej ująć we wpusty, odprowadzić do kanalizacji deszczowej, jak najszybciej odprowadzić do odbiorników, ale ponieważ wraz z intensywnymi opadami systemy miejskie tego już nie wytrzymują. Nie wytrzymują w wielu miastach na świecie. Praktycznie wszędzie, gdzie takie coraz bardziej intensywne opady występują w związku z tym zmiana podejścia, a podejście takie, że najpierw zatrzymujemy opad w jego wystąpieniu, jak najwięcej tego opadu zatrzymujemy, a dopiero nadmiar odprowadzamy do kanalizacji deszczowej. I tu mamy w tym momencie do czynienia z takim zjawiskiem, modnym słowem ostatnio, takim wyłuszczeniem, czyli dzięki temu, że jesteśmy w stanie zatrzymać wodę opadową w miejscu wystąpienia tego opadu, jakąś jej część, no to możemy wyłuszczyć tą falę, ten wykres spływu do kanalizacji i odciążać kanalizację deszczową.

Też działania, które podejmujemy od 2018 roku to są takie obiekty demonstracyjne (pokazał na slajdzie), które mają zachęcić i pokazać, że jest możliwe zatrzymywanie tej wody właśnie w terenie, w różnej skali są to obiekty. I wydaje nam się, że to się nam udało, bo udało nam się wykreować poprzez takie obiekty demonstracyjne modę na ogrody deszczowe. Wiem, że jest ponad chyba 10 wniosków w Zielonym Budżecie Obywatelskim, mieszkańcy złożyli na takie obiekty. Tego rodzaju obiekty też powstają na terenach prywatnych, deweloperskich, więc wydaje mi się, że to jest taki kierunek właściwy.

Na naszej stronie też można się zapoznać, prowadzimy, nanosimy te obiekty realizowane przez miejskie obiekty, nanosimy na mapę i jest właśnie mapa obiektów zielonej infrastruktury, gdzie są i zbiorniki retencyjne i właśnie ogrody deszczowe czy niecki retencyjne.

Też ważnym, takim elementem adaptacji jest monitorowanie tego co się dzieje, ponieważ tak jak mówimy zmienia się charakter opadów i my musimy obserwować i analizować właśnie w którym kierunku ta zmiana występuje. Dzięki temu możemy po wystąpieniu opadu tworzyć takie mapy izohiet. Czyli analizować, gdzie ten opad wystąpił największy. I okazuje się, że w Gdańsku nie pada równomiernie. Za każdym razem inna dzielnica jest bardziej obciążona. Zdarza się nam taka sytuacja, że w jednej dzielnicy pada bardzo intensywnie, a w innej dzielnicy nie pada w ogóle. Tak, że dzięki temu też jesteśmy w stanie na bieżąco reagować podczas występowania sytuacji kryzysowych. My mamy dostęp do takiego rozbudowanego systemu i korzystamy z niego na co dzień, i mieszkańcy mogą z niego korzystać na naszej stronie internetowej i z ostatnich 3 dni obserwować wysokości opadów.

Też takim ważnym elementem jest rozwijanie modelowania hydrodynamicznego. Chodzi o to, żeby nie tylko korzystać z wiedzy i doświadczenia pracowników, ale też właśnie wdrażać takie nowoczesne narzędzia za pomocą których jesteśmy w stanie identyfikować słabe miejsca w systemie, tam, gdzie właśnie woda może wylać. Ten model jest za każdym razem kalibrowany w stosunku do tego co zbieramy właśnie z informacji z systemu monitoringu. Tak, że dzięki temu jesteśmy w stanie dosyć wiernie odtwarzać sytuację istniejącą i na tej podstawie również wnioskować o konkretne inwestycje do Wydziału Projektów Inwestycyjnych, no i również identyfikować słabe miejsca w systemie.

Podsumowując. Polityka małej retencji w mieście to jest taka polityka, którą kompleksowo realizujemy. Składa się z takich trzech kroków, z trzech poziomów zarządzania wodą opadową:

1. Właściciel terenu
2. Miasto
3. Zarządzanie kryzysowe

Ten pierwszy poziom jest związany właśnie z zatrzymywaniem wody w miejscu wystąpienia. My dzisiaj żadnemu inwestorowi nie wydajemy już zgody na bezpośrednie podłączenie do systemu kanalizacji deszczowej. Każdy kto do nas się zwraca o odprowadzenie wód opadowych z jego terenu, dostaje od nas warunki, minimum musi zatrzymać 30 mm opadu na własnym terenie za pomocą właśnie najchętniej zalecamy, żeby to były takie rozwiązania naturalistyczne. Jeżeli nie ma tej kanalizacji deszczowej w pobliżu, to nawet jest to 60 mm, tak że są to już wysokie wartości. W tym roku trochę zostaliśmy oszczędzeni, bo nie mieliśmy opadu o wysokości wyższej niż 60 mm.

Drugi poziom zabezpieczenia, tj. ten poziom związany ze zbiornikami retencyjnymi, czyli jeżeli mamy opad większy niż te 30 mm, czy 60 mm i woda nam dopłyne już dalej do systemu miejskiego, to drugim zabezpieczeniem są zbiorniki retencyjne, które są projektowane na deszcz 100 letni, czyli na prawdopodobieństwo wystąpienia opadu raz na 100 lat. W tej chwili wszystkie nowe obiekty są na takiej zasadzie projektowane i to jest nasz kolejny system zabezpieczenia, gdzie ten opad zatrzymujemy.

Trzeci poziom, to już jest zarządzanie kryzysowe. Czyli, jeżeli wystąpi takie zjawisko, a mieliśmy takie zjawisko, kiedy występowała np. w 2016 roku, to był opad 500 letni nawet. Tak, że w takiej sytuacji muszą być sprawne służby miejskie i to są rzeczy, które ćwiczymy z Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego. To jest też magazyn przeciwpowodziowy miejski, który utrzymujemy i który zapewnia nam szybki dostęp do sprzętu, to są wszelkie procedury właśnie kryzysowe.

Większość tych rzeczy opisana jest w takiej broszurze „Gdańska polityka małej retencji miejskiej, dostępna na naszej stronie Internetowej, gdzie właśnie pokazujemy, jak wygląda podejście całościowe do tego systemu i to jest właśnie ten element adaptowania się do zmian. Dziękuję Państwu za uwagę. To tyle z mojej strony, jeżeli będą jakieś pytania, to bardzo chętnie na nie odpowiem.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Bardzo dziękuję i tradycyjnie proszę o udostępnienie tej bardzo interesującej prezentacji. Oddaję głos Pani Radnej Katarzynie Czerniewskiej.

Radna Katarzyna Czerniewska- członek Komisji

Też bardzo doceniam Państwa prezentację, wiem, że to na pewno zajmuje sporo czasu, żeby ją przygotować, ale to daje nam też możliwość takiego wglądu jak wiele działań Państwo podejmujecie i od razu takiego systematyzowania też tych informacji i tej wiedzy. Pytanie mam tylko jedno i tak na dobrą sprawę trochę na pograniczu samego miejskiego planu adaptacji a mianowicie. Pytanie chyba tak najbardziej do Pana Kierownika Tomasza Hoppe, ponieważ to Pan wspomniał o systemie RCB. Mam absolutnie pełną świadomość, że nie jest to system miejski, wiem, że jest to system rządowy i tak nawet jeszcze tutaj sobie na potrzeby tego pytania otworzyłam stronę właśnie tego Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, i tu wyraźnie jest podkreślone, że jest wykorzystywany tylko w sytuacjach nadzwyczajnych, wtedy gdy występuje naprawdę duże prawdopodobieństwo bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia, a tymczasem w lipcu tego roku, myślę, że wszyscy pamiętamy otrzymaliśmy takie smsy, które informowały nie o zagrożeniu, a o możliwości wzięcia udziału w II turze wyborów prezydenckich przez osoby w wieku powyżej 60 lat, jakby uspakajające, że nie mamy już do czynienia z zagrożeniem epidemicznym. Przepraszam, trochę długie może wprowadzenie, ale moje pytanie zmierza do tego jakby jaką siłą przebicia być może macie Państwo, nie wiem czy Państwo jako właśnie nowy Referat ds. Adaptacji do Zmian Klimatu, czy może Pan Dyrektor Koordynator Maciej Lorek, żeby jakoś zaapelować do systemu RCB, żeby tego rodzaju informacje SMS-owe nigdy więcej nie były rozsyłane, bo to po prostu powoduje jakby dewaluację tego systemu. W momencie, kiedy zaczniemy powtarzać takie informacje, które nie stanowią zagrożenia dla życia i bezpieczeństwa ludzi, to w momencie, kiedy zostaną przestane informacje o realnym zagrożeniu prawdopodobnie już niewiele osób się tym przejmie. Dlatego, obydwaj Panowie mówiliście jak ważny jest system, zarówno monitorowania jak i ostrzegania przed zagrożeniami i stąd moje pytanie jak moglibyście ewentualnie próbować wpłynąć, żeby podobna sytuacja już nigdy więcej nie miała miejsca? Dziękuję.

Pan Maciej Lorek- Dyrektor Wydziału Środowiska

Pozwolę sobie zabrać głos. W pełni się zgadzam z tą opinią, że w chwili obecnej jesteśmy zarzucani jako mieszkańcy komunikatami o możliwych zagrożeniach. I wobec zarzutu prokuratorskiego, który pojawił się w Suszu, że pracownicy Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej niewystarczająco poinformowali, należy domniemywać, że tych komunikatów ze strony urzędników będziemy mieli coraz więcej po to, żeby nie mieć zarzutów prokuratorskich czy jakichś innych. My jako miasto żeśmy się przyjrżeli, czy dany system, a nikt czegoś innego nie zrobił. Ja, w mojej opinii muszę powiedzieć, że właśnie to pytanie Pani Radnej Czerniewskiej, gdy jestem na Unii Metropolii Polskiej nie raz Ministra Środowiska poprosiłem, żeby ten system RCB nieco bardziej rozbudować, aby dążył on do dedykowanego poziomu alertu. Co to znaczy? Chodzi mi o to, że np. my mieszkamy w domu, każdy z nas mieszka, a tak naprawdę nie wiemy jaki ten nasz dom jest odporny, na jaką siłę wiatru, czy 100 km, czy 150 km na godzinę? Tak samo dokładnie nie wiemy, czy naszemu domowi grozi zalanie czy nie zalanie. W związku z tym proponowałem, żeby podjąć akcję edukacyjną certyfikacji budynków, odporności klimatycznej, żeby mieszkańcy mieli pełną świadomość na jakie zagrożenie i jakiej wielkości tego wskaźnika może być zagrożone jego mieszkanie, czy miejsce w którym mieszka po to, żeby sam mógł sobie zdefiniować na portalu, takie portale już się tworzą, i w tym kierunku świat powinien zmierzać, że mieszkaniowiec sam definiuje sobie, np., że jeżeli będzie susza w moim obszarze przez 30 dni, albo wiatr większy niż 120 km na godzinę, a opad większy niż 45 mm wyślij mi alarm na mój sms. Wtedy ja wiem, że nie mogę stać pod drzewem, bo grozi zawaleniem, albo np. muszę wyprowadzić

samochód z garażu, bo może mi zalać. Uważam, że RCB powinno pracować nad tym kierunkiem właśnie komunikowania indywidualnego i edukacji, a nie zarzucać nas komunikatami.

Sporo z nas tutaj zapewne jest żeglarzami i dobrze wie o tym, że wszystkie komunikaty pogodowe wygenerowane przez INGW się bardzo zmieniają i w ogóle z nich żeglarze nie korzystają z tych prognoz. Taki powinien być kierunek uważam, ale jest to trudne.

Radna Katarzyna Czerniewska- członek Komisji

Dziękuję bardzo za odpowiedź. Nie wiedziałam prawdę mówiąc, że są takie pomysły. Tylko od razu myślę sobie o tym, że prawdopodobnie musiałby być jakiś rozbudowany system z kolei certyfikacji tych nieruchomości, tych domów, które są odporne, na jaka siłę. To by rodziło jakby cały system chyba dalszych zależności, bo z jednej strony fajnie taki sformalizowany w sumie system, tylko jak to dalej?

Pan Maciej Lorek- Dyrektor Wydziału Środowiska

Jest to możliwe, muszą być chęci Rozporządzeń. Tak jak jest teraz Rozporządzenie o przeglądzie audytu energetycznego, które Ministerstwo wymyśliło. Uważam, że jest to bardzo dobry pomysł. Kierunek należy do certyfikacji budynków, który by dążył właśnie do takiego audytu. Jak jest audyt energetyczny, można stworzyć o audycie klimatycznym danych budynków, klasyfikacji i rozszerzenie całego systemu alertowego. To dłuższa rozmowa, ale zapraszam, chętnie udzielę informacji, przygotowujemy taki projekt i jeden z takich komponentów aplikacyjnych jest złożony.

Radna Katarzyna Czerniewska- członek Komisji

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Świetna wiadomość, bo to jest bardzo istotny wątek, jak we właściwy sposób dotrzeć z informacją i jak we właściwy sposób ostrzec. Mam takie pytania, z jednej strony dotyczące właśnie koordynacji samego MPA, dotyczące tej Rady Społecznej, która miała zacząć funkcjonować przy MPA. Mam pełną świadomość, że ostatnie miesiące nie były dobrym czasem, żeby, wiem zresztą, że było planowane na kwiecień Forum Zmian Klimatu. Z wiadomych przyczyn ono się nie odbyło, ale czy Państwo myślą, żeby być może ten panel ekspertów społecznych uruchomić online? Poza tym mam pytanie do części inwestycyjnej, no bo tutaj myślę, że doskonałą wiadomością jest to, że w końcu słynne i niesłynne miejsce na 3 Maja pod Urzędem Miejskim może się doczekać regulacji. Czy coś wiadomo o formie w jakiej małyby być te wody zagospodarowane, czy to jest na razie etap opracowania wariantów?

Chciałam również zapytać Gdańskie Wody, proszę mnie w razie czego skorygować, że ten model opadów, ten zespół, który Państwo powołali, jego efekty miałyby być publikowane online i dostępne, poza tym w ogóle się cieszę, że operujemy już na coraz konkretniejszych danych. Czy ta informacja jest udostępniana publicznie, czy to jest na razie w Państwa zasobach? Może kolejno poproszę o odpowiedź jak zadałam pytania.

Pan Tomasz Hoppe - Kierownik Referatu Zmian Klimatycznych

To już mówię, jeśli chodzi o panel ekspertów, to taki jest nasz zamysł, że on będzie bezpośrednio powiązany z obradami Forum zmian Klimatu, więc jak uda nam się

zorganizować tą pierwszą sesję, na co bardzo liczymy w tym roku w listopadzie, to oczywiście już na samej sesji ekspercie będą dostępni i muszą już zacząć pracę. Tak, że miejmy nadzieję, że uda nam się to wszystko do listopada powołać.

Jeżeli chodzi o 3 Maja, szczerze powiem, że szczegółów nie znam. Podpytam i udzielę Pani Przewodniczącej odpowiedzi e mailowo, i też do wszystkich roześlę, jeżeli mogę, bo nie chcę wprowadzać w błąd, jak też nie znam każdej inwestycji na wylot.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Oczywiście.

Pan Tomasz Hoppe - Kierownik Referatu Zmian Klimatycznych

Z mojej strony to wszystko. Na pytanie dotyczące Gdańskich Wód odpowie Pan Prezes.

Pan Ryszard Gajewski - Prezes Zarządu, Gdańskie Wody Sp. z o.o.

Poratuję z informacją dotyczącą 3 Maja.

Pan Marcin Dawidowski - Dyrektor Wydziału Projektów Inwestycyjnych

Autor mówi. Ta inwestycja została zaprojektowana na zlecenie Gdańskich Wód, więc lepiej Państwo trafić nie mogli.

Pan Ryszard Gajewski - Prezes Zarządu, Gdańskie Wody Sp. z o.o.

Jeżeli chodzi o poprawę odwodnienia skrzyżowania Nowe Ogrody- 3 Maja, to została opracowana dokumentacja. Ona ma pozwolenie na budowę i też jest objęta wnioskiem, o którym mówił Dyrektor Dawidowski o dofinansowanie przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska. Tak, że tam zastosowaliśmy takie rozwiązania polegające na poprawie odpływu poprzez zastosowanie krat, czyli zwiększonej powierzchni odpływu, takich krat odpływowych wzdłuż krawężników, ale też w niektórych miejscach w poprzek. To są rozwiązania stosowane na świecie, może u nas jeszcze nie takie popularne, ale w niektórych miejscach w Gdańsku też możemy takie rozwiązania spotkać. Tak, że mam nadzieję, że jak najszybciej znajdą się na to środki finansowe i będziemy mogli jak najszybciej przystąpić do realizacji.

Drugie pytanie było modelowanie. Jeżeli chodzi o kwestie modelowania, no to to jest projekt zakrojony na kilka lat przynajmniej, ponieważ to są prace pracochłonne. Tak naprawdę sporządzenie dla pojedynczej zlewni takiego opracowania hydrologicznego zajmuje przynajmniej kilka miesięcy, a nawet może kilkanaście, jeżeli to jest duża zlewnia, więc nasze ambicje i cele w tej chwili są takie, żeby sukcesywnie opracować takie mapy, czy takie modele, bo to są takie żyjące mapy dla całego Gdańska. tak naprawdę potrzeb jest więcej niż zasobów ludzkich, które mamy, ale sukcesywnie te modele są realizowane. Też uczymy się, bo to są dosyć skomplikowane narzędzia. Jesteśmy jednym albo w tej chwili jakby jedynym, chyba Kraków jeszcze coś próbuje podobnego robić na taką skalę. Tak, że jesteśmy tu w czubie miast, które w ogóle podjęły tego rodzaju trud wykonania takiego modelu, który byłby modelem żyjącym, tzn. nie chodzi tutaj o jednorazową fotografię, tylko chodzi o taki model, na którym moglibyśmy na bieżąco weryfikować wszystko co się w tym miejscu dzieje. To znaczy, jeżeli np. byłaby realizowana jakaś inwestycja, która miałaby wpływ na zmianę charakteru właśnie tej zlewni, to moglibyśmy to na takim modelu sprawdzać.

Teraz to pytanie o dostępność. Tu musimy być ostrożni. Oczywiście jednym też z celów jest to, że moglibyśmy na tej podstawie opracować takie mapy zagrożenia powodziowego. Aczkolwiek toteż jest problem formalny, bo na dzień dzisiejszy tego rodzaju mapy, one są wprowadzane ustawowo. W tej chwili jesteśmy w trakcie zmiany map przeciwpowodziowych, które dla Gdańska opracowywał Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej i z tego co mi wiadomo to tego rodzaju mapy były opracowywane dla zlewni Kanału Raduni i dla Strzyży. Te mapy mają trafić do końca listopada, przedłużono ten termin do Wód Polskich. Gdy trafią do Wód Polskich to wtedy będziemy oczekiwać na to aż Minister Rozporządzeniem wprowadzi te mapy. Tak, że tak wygląda sprawa formalna. Nasze obliczenia, one byłyby bardziej dokładne, bo te mapy, które robi IMGW one są na większym poziomie ogólności, no ale tu by pozostawała też kwestia tak naprawdę statusu tych map, czy moglibyśmy wprowadzać je w jakiś sposób formalnie, czy byłyby tylko mapami poglądowymi. Natomiast na dzień dzisiejszy to jest jeszcze przedwczesne. Myślę, że ściśle nad tym tematem będziemy pracować.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Rozumiem, ale bardzo się cieszę, że zintensyfikowane prace trwają, ponieważ pamiętam nasze posiedzenie mniej więcej sprzed roku, kiedy dyskutowaliśmy właśnie o przygotowaniu miasta na skutki nawalnych deszczy, i myślę, że dla nas radnych to była bardzo istotna informacja, że miasto jest, wiemy, że jest zróżnicowanego topograficznie, ale również, jeżeli chodzi o te rodzaje ryzyka związane z opadami. Tu też sytuacja jest niejednoznaczna, znaczy niejednoznaczna w sensie przestrzennym.

Pan Maciej Lorek- Dyrektor Wydziału Środowiska

Chciałem powiedzieć jeszcze jedna rzecz, że w tym roku Ministerstwo Środowiska opracowuje plan zarządzania ryzykiem powodzi dla zlewni Wisły i Odry i moje zapewnienia tutaj były ze strony Ministerstwa, że podobno ma być rozszerzony o wody przymorza. Tak, że te mapy właśnie, takie dynamiczne też mają być rozszerzone i zaktualizowane o właśnie wody morskie i te zalewowe z tych naszych potoków. Liczę na ten materiał, który Ministerstwo właśnie realizuje.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Świetnie. My również liczymy na to, że tutaj miasto skorzysta z tego opracowania. Czy Państwo Radni mają jeszcze jakieś pytania do tego punktu? Widzę Pan Radny Waldemar Jaroszewicz.

Wiceprzewodniczący Waldemar Jaroszewicz

Przypominam sobie, że w ubiegłym roku, albo dwa lata temu rozpatrywaliśmy możliwość tzw. zielonych dachów. I wiem, że były takie głosy, że będą podejmowane jakieś wysiłki, będą rozmowy z deweloperami, aby w swoich projektach to uwzględniali te zielone dachy, to myślę, że jest to też jakieś rozwiązanie i myślę, że warunki całkiem niezłe. Przypominam sobie ostatnią dyskusję jaka miała miejsce, co prawda projektu nieprzyjętego, ale koncepcji dewelopera na Zaspie, który też wziął pod uwagę tego typu rozwiązanie. Myślę, że to chyba warto zachęcać deweloperów, aby tego typu rozwiązania stosowali. Myślę, że to też jest w dużym procencie szansa na to, aby zatrzymać wody opadowe, aby je w jakiś sposób odprowadzać, no przynajmniej hamować wypływ tych wód opadowych. Dziękuję.

Pan Ryszard Gajewski - Prezes Zarządu, Gdańskie Wody Sp. z o.o.

Mogę odpowiedzieć tak. Rzeczywiście trwa na ten temat dyskusja, my generalnie jako Gdańskie Wody jesteśmy bardzo za, bo każdy element, który zatrzymuje wodę, czy to zielone ściany, zielone dachy, każdy element nam pomaga w naszej pracy. Natomiast tu, bardziej jest to taki też problem formalny i możliwości egzekwowania co się z tymi dachami później dzieje, ponieważ były trochę złe doświadczenia dotyczące tego, że zaliczano do powierzchni biologicznie czynnej powierzchnie zielonych dachów. Po czym deweloper przekazywał to mieszkańcom, wspólnocie, a wspólnota na tym zielonym dachu, no przestawała go użytkować, robiła powierzchnie uszczelnioną i to przestawało funkcjonować. To jest też jakaś luka w systemie, takim ogólnopolskim nadzoru budowlanego, żeby można było weryfikować po oddaniu budynku do użytkowania tego rodzaju właśnie sytuacje. My jesteśmy jak najbardziej za. Obecnie jest dyskusja na ten temat na Gdańskiej Radzie Inwestorów. Tak, że też uczestniczę w tej dyskusji i ostatnio właśnie ten temat został poruszony jak można by było te zielone dachy wprowadzać, ponieważ deweloperzy też zgłaszają, że oni by chcieli tego rodzaju rozwiązania wprowadzać. Inaczej, takich przeszkód nie ma na dzień dzisiejszy, że deweloper chce, tylko im zależy też na tym, żeby zaliczać to do powierzchni biologicznie czynnej. I tu jakby są, tu się po prostu zastanawiamy, bo jeżeli zaliczymy do powierzchni biologicznie czynnej, no to kosztem jakiegoś też terenu zielonego wokół budynku. W związku z tym to wymaga dyskusji, jak to zrobić, żeby tych obiektów było więcej.

Pan Ryszard Gajewski - Prezes Zarządu, Gdańskie Wody Sp. z o.o.

Jeżeli można, to mam jeszcze dobry postulat do zagospodarowania przestrzennego, żeby tego typu rzeczy uwzględniać, ale oczywiście myślę, że to wymaga uregulowań ogólnopolskich i myślę, że tu też warto wyjść z inicjatywą i jakiegoś przesądzenia dokonać, bo w Warszawie zdaje się widziałem taki budynek. On znakomicie wygląda, co prawda chyba użyteczności publicznej, to jest chyba biblioteka. Myślę, że brakuje właśnie takich budynków, które też urozmaicą charakter zabudowy i przestrzeń zabudowy, myślę, że warto by się nad tym pochylić. Dziękuję.

Pan Ryszard Gajewski - Prezes Zarządu, Gdańskie Wody Sp. z o.o.

My mamy kilka zielonych dachów. Mamy zielony dach na ECS. Zielony dach powstał też na jednym z budynków TORUS, tak, że takie obiekty powstają, ale oczywiście chciałoby się, żeby tego było więcej.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Tutaj może tytułem komentarza jako członkini Komisji Zagospodarowania Przestrzennego do Kolegi Radnego. Faktycznie jest ten dylemat, że nie bardzo mamy skuteczne metody egzekwowania od inwestorów trwałości tego typu zagospodarowania, więc jeżeli to jest inwestor, który powiedzmy dba o swój wizerunek, jest to jakaś instytucja publiczna, to jest szansa, że ten zielony dach, tak jak Pan Prezes przedstawiał, nie zmieni sposobu swojego zagospodarowania, swojej formy. Myślę, że rozwiązaniem byłby jakiś program - regionalny lub krajowy. Nowa perspektywa UE ma być bardzo nastawiona na te kwestie. Wiem, że w niektórych krajach zachodnich są już programy wspierania tego typu rozwiązań. Czy ktoś z Państwa Radnych ma jeszcze jakieś pytanie do kwestii adaptacji do zmian klimatycznych?

Nie widzę. Bardzo prosimy o prezentacje. Bardzo cenny zasób informacji dla nas radnych, na pewno przydatne również przy procedowaniu innych uchwał. W takim razie zamykam dyskusję nad tym punktem.

PUNKT - 3

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gdańska - stan wdrażania.

Przedstawia: Pani Ewa Kusio - Przedstawiciel Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Przechodzimy do ostatniego punktu programu. W momencie, w którym dyskutowaliśmy, w kwietniu z Panem Dyrektorem Wawrzonkiem na temat Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej zadeklarowałam, że zapraszamy również zespół Pana Dyrektora z pewną relacją wdrażania elementów tego programu. I dzisiaj będziemy mieli prezentację poświęconą projektowi „Parking4Sump”, jeżeli nie przekreślę nazwy, który jest elementem Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej.

Czy mamy przedstawiciela Zarządu Dróg i Zieleni?

Pani Elu, czy prezentacja, którą otrzymaliśmy została przesłana członkom Komisji?

Elżbieta Wajs-Deyck- Starszy Inspektor- Biuro Rady Miasta Gdańska

Zaproszenia w TEAMS zostały przesłane do Pana Dyrektora Wawrzonka i do Pani Kusio. Nie było informacji zwrotnej, że nie będą obecni na spotkaniu.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Pani Elu, czy prezentacja, którą otrzymaliśmy została przesłana członkom Komisji?

Elżbieta Wajs-Deyck- Starszy Inspektor- Biuro Rady Miasta Gdańska

Tą prezentacją, którą Pani Przewodnicząca mi przesłała, rozesłałam do członków Komisji.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Trudno mi powiedzieć. Rozumiem, że tej Pani nie było od początku, bo przyznam, że na początku mieliśmy duże spektrum gości i nie widziałam tego nazwiska, rozumiem, że Pani również tej osoby nie zauważyła wśród uczestników spotkania?

Elżbieta Wajs-Deyck- Starszy Inspektor- Biuro Rady Miasta Gdańska

Nie mam żadnej informacji zwrotnej, zaproszenie w Teamsie zostało przesłane.

Radna Kamila Błaszczuk - członek Komisji

Może te osoby też otrzymały tego maila o anulowaniu spotkania. Ja taki mail otrzymałam dzisiaj.

Elżbieta Wajs-Deyck- Starszy Inspektor- Biuro Rady Miasta Gdańska

Nie wiem, dlaczego Pani Radna takiego maila dostała. Gdy wysyłam maile do Komisji to do wszystkich radnych, nie wiem, dlaczego tylko Pani Radna otrzymała takiej treści maila.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Nie mam żadnych informacji na telefonie, w razie czego mój numer telefonu nie jest tajemnicą dla pracowników Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni. Proponuję

następujące rozstrzygnięcie obecnej sytuacji. jeżeli Państwo mają jakieś pytania do tej prezentacji, która została udostępniona, to bardzo proszę o ich sformułowanie, prześlę to zapytanie z prośbą o pisemne uzasadnienie do Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni. Jeżeli nie, to wydaje mi się, że po prostu zamkniemy ten punkt naszego posiedzenia. Czy ktoś z Państwa Radnych ma jakieś pytanie do tej prezentacji?

Nie widzę. Może umówmy się w ten sposób, że jeżeli Państwo Radni potrzebują czasu, to po prostu niezależnie od terminu, kiedy takie pytania się pojawią, ja je przekieruję do GZDiZ i w ten sposób zamkniemy punkt.

PUNKT - 4

Sprawy wniesione, wolne wnioski, korespondencja.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Jeżeli chodzi o wolne wnioski, korespondencję, to tutaj informacyjnie do Państwa Radnych. Otrzymałam maila z następującym zapytaniem o następującej treści. On jest dość krótki, więc odczytam: „Czy Rada Miasta Gdańska debatowała sprawę lub ma plany odnośnie założenia pasieki miejskiej na dachach budynków wzorem pasieki w sercu miasta założonej w Rzeszowie w lipcu tego roku na terenie galerii Rzeszów”. Jest to pytanie nie do końca z zakresu kompetencji Rady Miasta Gdańska. Jak Państwo doskonale pamiętają nie tak dawno temu głosowaliśmy rozwiązanie propozycji, jeśli można to tak określić, więc proponuje następujące rozwiązanie. Tu bardzo proszę o przekazanie tego zapytania do Wydziału Środowiska, żeby tej Pani i również naszym radnym do wiadomości przedstawić informację o lokalizacji pasiek edukacyjnych i planach, jeśli takie istnieją na terenie miasta Gdańska. Tych obiektów jest już kilka, np. Hevelianum, jeśli chodzi o grunty miejskie. Jest jeszcze kilka lokalizacji, również w obiektach komercyjnych, o których mi wiadomo, ale być może Wydział Środowiska posiada szerszą wiedzę na ten temat.

Czy Państwo radni mają jeszcze jakieś wnioski, pytania.

Radna Katarzyna Czerniewska - członek Komisji

Jeszcze do poprzedniego punktu. Ponieważ ta prezentacja, która została przesłana zawiera sporo zdjęć, takich ogólnych pytań. Jednak byłabym wdzięczna, gdyby została nam przedstawiona przez osobę, która ją stworzyła, bo tak na sucho, to tak trudno powiedzieć. Tam są pewne pytania do dyskusji. Dobrze by było gdybyśmy takie rozwinięcie dostali, więc może gdyby się udało na, nie wiem, czy przyszła Komisję, czy jak to zrobimy, ale za to bym była wdzięczna.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dobrze Pani Radna. Tak zaproponowałam, żeby formalnie zamknąć punkt, więc, jeżeli nie będziemy mieli zbyt długiego programu posiedzenia, a tutaj widzę, że ze strony oglądających nasze posiedzenie też są pytania dotyczące SUMP, więc wydaje mi się, że faktycznie propozycja Pani Radnej jest tym bardziej zasadna. Tak, że jeżeli nie będziemy mieli przedłożonego październikowego programu posiedzenia Komisji, to załączę ten punkt ponownie, tym razem upewniając się, że Gdański Zarząd Dróg i Zieleni jest z nami. Naprawdę trudno mi jest wytłumaczyć tą sytuację. Też poproszę, dlaczego nie było przedstawiciela instytucji z nami.

Czy są jeszcze jakieś pytania bądź wnioski ze strony Państwa Radnych? Nie widzę. Na koniec jeszcze sprawdzę obecność Państwa Radnych.

Lp.	Nazwisko i imię	Stanowisko	Zakończenie obrad
1.	Golędzinowska Anna	Przewodnicząca	Obecna
2.	Jaroszewicz Waldemar	Wiceprzewodniczący	Obecna
3.	Błaszczyk Kamila	Członek Komisji	Obecny
4.	Czerniewska Katarzyna	Członek Komisji	Obecna
5.	Skarbek Mateusz	Członek Komisji	Obecny
6.	Majewski Przemysław	Członek Komisji	Obecny
7.	Śpiewak-Dowbór Cezary	Członek Komisji	Obecny

Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie Komisji Zrównoważonego Rozwoju Rady Miasta Gdańska - godz. 18:00.

*Przewodnicząca
Komisji Zrównoważonego Rozwoju RMG*

/-/Anna Golędzinowska

Protokół sporządziła:

/-/Elżbieta Wajs-Deyck